

హిందూదేశరక్షక వైస్యము

యవజనులకు హెచ్చరిక.

జేయ మహాసభ ప్రారంభమై, హిందూదేశీయ ములను యేకంతముతో స్వతంత్ర మొదలడినప్పటినుండియు విరోధియనులనలె నే మనలనుకూడ గవచ్చందనై నిరతులగు జేర్చుకొనడం ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నాము. సామ్రాజ్యము మహాసంగ్రామములో నిమగ్నమై యుండుటచేతను, హైందవనైరతులు కణకంగమున వైస్యసాహసములతో పోరుట చేతనకై ఇప్పట్లున హిందూదేశజనుల యాసిన ప్రభుత్వ క్షేత్రము, మనప్రభుత్వమువారు మనప్రాధాన్యతనంకరించి మనలను స్వచ్ఛంద నైరతులుగ చేర్చుకొనుటకు సమ్మతించిరి. అయినను, 1869 సం త్వరపు హిందూదేశీస్వచ్ఛందనైరతులకు ప్రభుత్వమువారు ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు మనలను వైస్యమున జేర్చుకొను మరతులకు భేదముకలదు. ప్రాతఃపథ్య ప్రకారము స్వచ్ఛందనైరతులను పంపుటకు వీలులేక పోవుటచే, వారు తమవల పరాక్రమములను చూపుటకు వీలులేక పోయినది. ఇట్టి లోపము తిప్పడు విశేష మగుటచే నట్టి పద్ధతి నర్థింపబడినది. కావున 1917 సంవత్సరము హిందూదేశ రక్షక వైస్యపు చట్టము నెంబరు 9 నిర్ణాణము చేయబడినది. ఈ కాననమును బట్టి విరోధియనులను, ఆంగ్లేయిండియనులను తక్కువ సంఖ్యగ నున్నవారు గనుక వారు నిష్పంపనైన సేవ చేయవలయును. హిందూదేశములోని యితరజాతులనా రసంఖ్యకు లుగ నుండుటచేతను, వీరినందరికిని నిష్పంపనైన సేవ నిచ్చుట అసంభవము గనుకను, వీరు స్వచ్ఛంద నైరతులుగ జేరుటకు ప్రభుత్వమువారిని కరిగించినారు. హిందూదేశ రక్షక వైస్యములో జేరిన ప్రతి నైరతుడును మూడుమాసములు క్రమశిక్ష నొందవలెను. తరువాత యుద్ధానంతరము వరకును ప్రభుత్వమువారి తినిని హిందూదేశములో నేర్పాగమునకైనను పంపవచ్చును. ఈరక్షక వైస్యమునకుకూడ యుద్ధవైస్యము మనవరమే గాన, ప్రధాన వైస్యము వలె నెందుకూడ క్రమశిక్షను పొందవలెను. 1869 సంవత్సరపు చట్టము ననుసరించి వర్తించుట దుస్సాధ్యము. అందువలన లాభములేదు. హిందువులను మాత్రమే జేయవల కాశమిచ్చు నుద్దేశముతోదనే దొరతనమువారు దేశరక్షక వైస్యమును నెలకొల్పి యత్నించుచున్నారు. హిందువులు తమ దేశ రక్షకాధ్యక్షులను పోరునల్లుటకు సంసిద్ధులై యున్నారనియు, వారి ఆశయములను సానుభూతితో తిలకించి తగిన యేర్పాటులు చేయుచుండేముతో దేశరక్షక వైస్యము స్థాపింపబడినదనియు, ఈ సమయమున చృపజేయక ఇండియనులందరును వైస్యమును జేరవలెననియు, రాజప్రతినిధిగారును సర్వ సేనానాయకుడును తమ అభిప్రాయములను వ్యక్తీకరించిరి.

ఈజిల్లు మొదట సామ్రాజ్యకావన పథలో ప్రవేశపెట్టి బడినప్పటికి, సభ్యులను, ఇతరులనుకూడ మిగుల నుత్సాహముతో దాని నాహ్వానించిరి. అందులో కొన్ని విషయముల గూర్చి తీవ్రముగ చర్చ జరిగినను చిరకాలమునుండి కోరుచున్న వరప్రధానమునకు మొదటి యావిగ దీనిని మననాయకులు స్వీకరించినారు.

ఈ చట్టములోని నిబంధనములు భారతీయుల దృక్పథమునకు మిగుల తృప్తికరముగ లేనది చెప్పవచ్చును. ఈరక్షక వైస్యములోని ఇండియనులకును, విరోధియనులకును అనుమానజనకములగు భేదములను యాకాశము కలుజేయుచున్నది. కాని, ఈ విధముగ శాసించుటకు గల కారణములు మనకు తెలియవు గాన వీనిని గూర్చి మనము చర్చ జరుపుచు కాల విలంబము చేయుట న్యాయముకాదు. ఈ కానముపై వెదకిన కొన్ని విచారణలకు తగిన జవాబును చెప్పవచ్చును. యుద్ధమున నిపుణతతో పని చేయుటకై వృద్ధ శరీరులను తయారు చేయవలెనెడి తలంపుతో, ముప్పది వత్సరముల వయసు గాడిన ఇండియనులు వైస్యమున జేరుట కనర్హులని శాసించబడినది. కాని ముప్పదినవత్సరముల మితిపెట్టుటచే నైరతులను వైస్యమున జేరుటకు వలను కలుగుట లేదని కొందరు మడుపుచున్నారు. సంచి నైరతుల బిడ్డలైన ఆత్మకనకముగంట చేతను, వారివారి శివనవృత్తులనుండి నైరతులను తీసివేసి వైస్యమున ప్రవేశపెట్టుట అన్యాయము గనుకను యిట్టిమితి మిగుల గందర్భముగ చేయవలెనని మీరు కోపకపోయి. తగిన భోషకులు లేకపోవుటచే విరోధియనులనలె 41-50 వత్సరముల వృద్ధ వయసుగల ఇండియనులను చేర్చి యొకస్థానిక వైస్యముగ నేర్పవలెననియు, 16, 18 సంవత్సరముల వయసుగల బాలురగూర్చి యొక ఆధ్యాపక వైస్యము నేర్పాటు చేయుటకును వీలులేక

పోయినది. శిక్షనిచ్చుటకు తగినసాధనములు లేకపోవుటచే మనరాజధానియందలెటను ఒక కక్షాస్థానమును కంటే నెక్కువగ ఏర్పాటు చేయుటకు వీలుకలుగలేదు. ఇకనుజీతము విషయమున గూడ ఇండియనులకును విరోధియనులకును భేదములు కలవు. కాని ధనాన్వయముననే మనయువకుల వైస్యమున జేరుటలేదనియు, అందుచేవారికి జీతముస్వల్పముగ నున్నదను అభ్యంతరము కలుగదనియు నానవ్యము. ఇక ఇండియనులకు వైనికోర్కొగముల నిచ్చుటను గూర్చి యిందుకయోచింపవలసియున్నది. ఈసమస్యమిగుల కఠినమైనదనియు యుద్ధ సమయముననిట్టి విషయపరిష్కారమునకు వ్యవధిలేదనియు ప్రభుత్వమువారు చెప్పియున్నారు.

మరియు, ఇందులో చేరవలయువకులకు భాయమైన యుద్ధోగముల నిచ్చెదరామను విషయమైన సేవలు ప్రసించిరి. ప్రధాన వైస్యములలో ఉద్యోగములగూర్చి అనుగుట న్యాయముకాని తాత్కాలికోపయోగమునకై సమకూర్చబడు రక్షక వైస్యములో స్థిరముగ నుద్యోగములు కావలయునని కోరిక సమంజసముగ లేదు. ఇట్టి తెలివీరియలు వైస్యమునకు క్రమశిక్షను నేర్పి, అవసరమగు నెడల రెండవ రక్షక సేనగ జేయవలెనెడి యుద్దేశముతో స్వచ్ఛంద సేవకులను వైస్యమున జేర్చుకొనుచున్నారు. అయినను, వైస్యములో స్థిరమగు నుద్యోగముల నొందుట కంటే, తిరిగి తమతమ వృత్తులలోనికి రావలయుననెడి యభిలాష మనవారికి మెండుగ నున్నదని నాయభిప్రాయము. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విధానములో నెట్టిలోపము లున్నను తృప్తికరమగు విధానమును నాచుద్ధరింపజేసిననే గాని వైస్యమున జేరమని యువకులు పట్టుపట్టుట కిది సమయము గాదు. ఈ విధానము మిగుల త్వరితముగ జేయబడుటవలన నీర్దుష్టము గాదనియు, అందుపై జరిగిన విమర్శలు సానుభూతితో తిలకించుచున్నామనియు, యుద్ధానంతరమున ఈ విషయమై కడు శ్రద్ధ చేసెద మనియు ప్రభుత్వమువారు చెప్పియున్నారు. ప్రభుత్వమువారి వాగ్దానములను తిరస్కరించుటకు తగిన కారణమేదైనను నున్నదా? వీరి వాగ్దానములను మనఃపూర్వకముగ నామోదించి, తృప్తికరముగ దేశసేవజేసి, తరువాత వారి వాగ్దానము చెల్లింపనడుగుట యుక్తియుక్తము గదా? మీరు తిట్టపభావముగ నుండియెడల మీసమృత్తి ప్రకారము తగిన సౌకర్యము లేర్పాటు చేయబడవలయు, ప్రభుత్వక్రియమున తక్కువ ఇతర యుద్ధోగములవలన మనదేశపు రాజకీయపరిస్థితులు అభివృద్ధి నొందునని మోసపుటాచాలలో తగు లాగనకుండ వలెననియు జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను. ప్రభుత్వము వారియొక్కయు, దేశీయులయొక్కయు ఆనతిని శిరసావహించుటలో వెనుపీరుటకు గల కారణములేవ్వి? రక్షక వైస్యమున జేరుటకు మీరేమైన చితుకులు గలవా? మీరు మానుచునుండు క్రమశిక్ష వలననే మిక్కిట అవసరమగు నెడలనే హిందూదేశములోమాత్ర మెచ్చటికైనను పంపబడుదురు. మీరు కహాయకపద్ధతి ననుసరించి నంతల ప్రకారము నెలవును తీసికొనవచ్చును. శిక్షనొందు కాలమున తరు యుద్ధోగములకు కొంచెము చిక్కు కలుగగలదు. ఆక్రీకా, మెసపోచేమి యామున్నగు యుద్ధరంగములలో మననైరతులను భవించుచున్న కష్టములతో గరిపోల్చి చూచినయెడల మీచిక్కులొక తక్కువా? వేలకొలది నైరతులు, దేశమునకును అలవిద్దలకును దూరమై వేలకొలది మైళ్ల దూరమునను జేరములలో భైర్య సాహసములతో పోరాడుచున్నారు. పంజాబు మున్నగు దేశములలో విద్యాగంధకాన్య లగు వారతీర్తిగ తమ రాజాకొరకును, దేశముకొరకును తమప్రాణము లర్పించుటకు సంసిద్ధులైయుండగా, విద్యాసంపన్నులగు మధ్యతరగతి వారు వైస్యమున జేరుటకు సంకోచించుట సందర్భముగాలేదు. విద్యాధికులే వైస్యమున జేరినయెడల ఇతరులకంటే వీరు కష్ట నష్టముల కొల్పి పని చేయదురని మన నాయకులు చెప్పిన వాక్యములను ప్రభుత్వమువారు గమనించి పనిచేయుట న్యాయమేకదా? యువజను లసేతులు వైస్యమున జేరుటకు సంసిద్ధులై స్వాగత్యోగముతో పనిచేసినయెడల, యుద్ధానంతరమున నైరతి నిర్మాణము మున్నగు కఠిన సమస్యలను ప్రభుత్వము వారు సానుభూతితో తిలకించుటకు వీలుకలుగవచ్చునని సర్వసేనాధిపతిగారు కాననసభలో చెప్పియున్నారు. బ్రిటీషు వారును, వలసరాజ్యములవారును హిందూదేశీయుల యెడల తమ దృక్పథమునూహించుకొని తిలకించుచుండుటకు కారణమేమి? భారతీయులను ఆంగ్లేయులను సోదాభావముతో

యుద్ధముచేయుటచే మనయెడల నెల్లవారికిని గౌరవభావము లుడియించినవి. వైస్యమును, సాహసమును, స్వాగత్యోగమును విధ్యక్తధర్మనిర్వహణమును ఆంగ్లేయులు మిగుల సన్మానించెదరు. మానాయకులు రాజకీయ హక్కులను వృద్ధిచేయవలెననియు, స్వరాజ్యమును ప్రసాదింపవలెననియు చెప్పుచున్నారు. ఇప్పటివలెనే నీవు బలహీనుడవుగనున్నయెడల హిందూదేశపు పౌరుడవుగ నుండగలవా? ఇట్టి సమయముననే మీరెల్లరును వైస్యమునజేరి సేవచేసినయెడల దేశమునకంతయు లాభకారిగ నుండును. 40,000,000 నుండి జలసంఖ్యగల మనరాష్ట్రము నుండి 1,000 మందినిమాత్రమే చేర్చుకొనెదమని ప్రభుత్వము వారు చెప్పినారు. ఈసమయమున మీరెల్లరును తండ్రిపలెండములుగ వైస్యమున జేరుటకు ముందరింజనెదము. ఈ సమయమున పోగొట్టుకొనినయెడల మనరాష్ట్రవాసులు శ్రీ సమానులని కళంకము మనకు రాకలదు.

మన మాతృదేశమునకు ప్రకాశవంతమగు భావిస్థితి యందుమూలమున రావైయున్నదని నమ్ము దేశజాలందరును మీరు ప్రభుత్వమువారియొక్కయు, దేశముయొక్కయు ఆజ్ఞను శిరసావహించినందులకు సంకపించెదరని నా నమ్మకము.

(సం) పి. యస్. శివస్వామి అయ్యరు,
10 జూలై 1917. నైరతి సమావేశ సంఘాధ్యక్షుడు

ప్రొఫసరు రామమూర్తి నాయుడు గారి ప్రోగ్రాము.

	దినములు.
అమలాపురం	16-6-17 & 17-6-17 2
రామచంద్రపురం	19-6-17 ,, 20-7-17 2
మండపేట	21-6-17 ,, 22-6-17 4
కాకినాడ	24-6-17 to 27-6-17 4
వెద్రాపురము	28-6-17 & 29-6-17 2
పితాపురము	30-6-17 to 1-7-17 3
తుని	2-7-17 & 3-7-17 2

టెరియంటల్ సోపులు

హిందూదేశ శిష్టాస్థితికి చాల అనుకూలమైనవి. మంచి వేసంగి సోపులు, వట్టి వేళ్ల నూనె సోపులు, మల్లెపూల సోపులు, బకూలు సోపులు, కూసుబెల్, బియామండు, లవంగదు సోపులు. వివరములకు ఈక్రింది అడ్రెసుకు వ్రాయుము.

టెరియంటల్ సోపు ఫ్యాక్టరీ, గోయలకన్, కలకత్తా. 739

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అండు కో, [723] మిదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.

కాశీలోనుండు అనేక విచిత్రమైన జరిపట్టు వస్తువులు వీరు బహుచవుకగ సప్లయచేతురు. ఒక సారి ఆగరుయిచ్చిచూచినచో తమకే తెలియగలను.

నీలమేఘుడు, అను సుజ్ఞానిచరిత్రము. మొదటిది జ్ఞానమును కల్పించు అర్చిరాది మార్గమున తెలియజేయుచున్నది. రెండవది ఆత్మ ఉజ్జీవిండు ఆచార్య శిష్యక్రమమును తెలియజేయుచున్నది. మొదటిదాని వెల ఆ. 0-8-0; రెండవదాని వెల ఆ. 0-10-0. తపాలాచార్జీ జేరు పరకాలన్ & కో., నెం. 20 కృష్ణగుంటిది చుద్రాను.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయల్గొప్పులు. ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిజ్. ఊలు - బొమ్మలకాళ్లులు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించె కడు. క్యాటలాగు కావలెనా? (592) బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్సు, విశాఖపట్టణము.

మోహినీ నైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును, వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు జేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12 0. అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుశెట్టిపేథి, మద్రాసు.

గవర్నరుగారి యుపన్యాసము.

(౧)

మా॥ మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు.

కడచిన నెలయందు జరిగిన కాసిన సభా సమావేశముల యందు శ్రీమంత్రి ప్రభుత్వ ప్రసంగించి యుండుట, యుపన్యాసమునై ఖండనము లాశీ గాగల వృత్తాంతమును మాచదురుగులెరియున్నారు. దక్షిణ భారతీయ ప్రతికయందలి వ్యాకములు కొని మా॥ మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారికంటబడ, వారుకను యభిప్రాయముల నాపత్రిక తెలిగించుచు, తమ తాళి ప్రతిని న్యూ ఇండియా పత్రికకు పంపియుండిరి. తత్ప్రతిక నిన్నటి పినమున పంతులువారి తేఖడు ప్రకటించి యుండెను.

“లాల్ ప్రతిష్ఠాపనమున అనధికార సభ్యుల కొనరింపబడిన విందున గవర్నరుగారి యుపన్యాస విషయము చర్చితములయ్యెను. విందునకు వచ్చినవారిలో చాలమంది కవిరుచింపెనని తా మూహించుటకు కారణము లున్నవని వై (అబ్దుల్) ప్రతిక వ్రాసెను. బొబ్బిలి యహరాజుగారు 22 మే తేదీన గవర్నరుగారి కొనరించిన విందు తప్ప లాల్ ప్రతిష్ఠాపనమున నాయెరిగిన యంతవన శేరిందును జరిగియుండలేదు. 24 వ తేదీన జరిగిన యుపన్యాసము 22-న తేదీ నెట్లు చర్చితము కాగలదు, గవర్నరు ప్రతిక నిజస్థితిని గాక కల్పితముల చెలువరించు చున్నదని స్పష్టమగుచున్నది. వై ప్రతికయందు ప్రాయశఃపాదముండిన రెండవ పాఠమును విరుద్ధింప నిక సరిలేదు. రాష్ట్ర సత్పరిపాలనము కాంతి యున్నగు విషయముల గూర్చి రాష్ట్రాధిపతి యొక్క ప్రసంగమును రాష్ట్రీయులు తర్జనభర్జన చెందుటయందు నివేరిత మెద్దియును లేదు. రాష్ట్రీయులందరొకరియడ నెకరు సాంఘికాభివృద్ధి నుండి రనియు. యిట్టి సాంఘికాభివృద్ధి సత్పరిపాలన ముక్తయించి యుండుననియు చెప్పెండు ప్రభువు నెలవిచ్చి యుండెను. ఇది గాక సహకారముతో పనిచేయువలసినదనియు, విచక్షణావిహీనమగు ఖండనమును విడువవలసినదనియు గవర్నరుగారు చెప్పియుండిరి. ఈ విషయములకుండు తీవ్రత నెల్ల తేజీగ వింతురు.

“గవర్నరుగారి యుపన్యాసమును సావకాశముగ సంపూర్ణముగ పలు సార్లు చదివె యుంటిని. పరిపాలకవర్గ సంస్కరణము వర్తమానమునకు ప్రతికూలమై యున్నదిగాన సంస్కరణ విషయమున నాందోళన నలదని గవర్నరుగారి యభిప్రాయమైయున్నది నుచినది. వర్తమాన కాలమున ధోరణును సంగ్రామము నగుచున్నది. జ్ఞానాధికు లందరును యుద్ధసమస్యలయందు కొట్టుకొనుచున్నారు. గవర్నరుగారి యభిప్రాయముల గాని, ప్రజానాయకుల గాని ఇండియా పరిపాలనము విషయమై నూతన జరుపజాలనని చెల్లెడు ప్రభుని యభిప్రాయము. స్వపరిపాలనమును సాంప్రదాయ సిద్ధాంతము నాందోళనమును ఇంగ్లండు రాజకీయముల కారణములై యుండ చెప్పెండు ప్రభువు సాంప్రదాయమునా గవర్నరు నలజడియందు చెడమోయి చెట్టమచ్చమించునని నిశ్చయింపజాలము. యుద్ధాంధోరతమున నె కదా, హర్షింజి, మెమ్మిస్టర్ల ప్రభువులు, అనుదినమును మారుచుండు రాజకీయవ్యవస్థల విషయమై, మాత్రమున నెత్తులవేసి యుండిరి. గత మూడు సంవత్సరముల యందును హిందూజాతి స్థితిగతులు మారుచుండెనని. ఇట్టిమార్పు కలిగినట్లు ఆంగ్లరాజకీయ వ్యవహారస్తు లిదివఱలో ననియుండిరి. గవర్నరు పాలనలు పరిపాలనయంత్రమును నూతన పరిస్థితులు కనుకూలించునట్లు విరివి యొనర్పవలయును. అధికారులు తామువేయు రాజకీయ సంస్కరణలపై టెక్కులను వెల్లడించినగాని, లేదా ప్రజానాయకులతో నాలోచించి సంస్కరణోద్యమముల నూహించుగాని, నాయకుల సహాయన సంస్కరణ మత్తును వృద్ధిబొందించిన గాని యెంతయు ననుకూలముగనుండును. దొరతనమువారిట్లు చేయకపోవుటచే, ప్రజానాయకులు మోక్షములని తమతోచిన సంస్కరణ మూలములను ప్రజల యెదుటను పోతనమువారి యెదుటను వెల్లెయున్నారు. ఈమూలములు ప్రస్తుతమున దేశమెల్లడలను చర్చింపబడుచున్నవి. మూలముల లాభనష్టముల విషయమై ప్రజలకు క్రమమగు నభిప్రాయములు కలగింప నివటను, ఇంగ్లండును న్యాయమగు యత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇట్టి స్థితియందు “మిగిలినవచ్చుచుండిన యలజడి కాలానుగుణ్యము కలిగినయు, ఆ నాలోచించినవియు” నుద్యోగములనుట భిషితముగాదా? స్వపరిపాలనసాహమే తమ గవర్నరుగారి ప్రకటింప వలసినదనియు, ఈ ప్రకటనము ప్రజలయందోళనమునై గాక స్వచ్ఛందముగ జరుగగలదనియు లందఱు “వైయుప్రతిక యిటీవల” వ్రాసియుండిరి. గవర్నరు సాంప్రదాయమునకూలముగ నలజడి యొనర్చుట యావశ్యకమై యున్నది.

యుద్ధసమస్యను నీ యలజడి మానవతల నని చూచ గవర్నరుగారు వాంఛించినమేరల మనకొక కథనున్నది. ఇంగ్లండును సంస్కరణ విధానములు, మన యుద్ధాభివృద్ధియంతోడ ప్రసక్తి లేకుండక మానవేయుట సంభవించును. ప్రవాళకార్యమును విద్యాభివృద్ధియు జరుపవలెనని తేఖడును మనోజవసరమహమ్మదీయ సభయు సంఘముల కన్నిటి మోచర్లించియున్నవి. ఆంగ్ల ప్రజలకును, ఆంగ్ల దొరతనముకును స్థితిగతులు నెరిగించి సంస్కరణ విధానమును నూటించుననియు చెప్పెనట్లు కొందర నిర్లంగునకు పంపియున్నది. ఈ కుత్సయల కన్నిటిని చూచి యూరక యుండవలసినదని గవర్నరుగారు యెరుగియున్నారు. దేశీయులందుకు సంస్థితమై యుండలేదు మనము శ్రీవారికి స్పష్టముగ తెలియవలసినది. యుద్ధసమస్యయందుగూడ ఇంగ్లండులో వివాదాంశములు చర్చితములై పరిష్కారమును గూర్చి దొరతనమునా కొట్టిడిగలుగజేయబడుచున్నది. అట్టి సంధియును హిందూజాతియన వివాదాంశవర్ష జరుగగూడదనుట నిశ్చయము. భారతీయులకు పాశ్చాత్య ప్రజాజాతి కలిగినదనియు, క్రమముగ వారు పరిపాలన కార్యనిర్వహణకాంతి మెండుచుండినయు చెప్పెండు ప్రభువనియుండెను. కార్యనిర్వహణకాంతియునై ప్రతినిధి ప్రతిష్ఠాపనముల కధికారముండవలయును మన ప్రస్తుత ప్రభుత్వకాంతిగవర్నరునది కాదు. పాశ్చాత్యులతో గూడిన కార్యములమెచ్చుకల్పిత సంఘముటిగూడ విప్లవకల్పితమును గూడకాదు. “ప్రజాపరిపాలనమైని కారణమున హిందూజాతియన నధికార సమీకాంశ మేర్పడినది. ఇండియానుందలి రాష్ట్రీయు దొరతనములకు ఇంగ్లండు మంత్రివర్గమునకున్న పాశ్చాత్యములు లేరనియు, ప్రజలకు వారిపై నధికారములేదనియు, అట్టి ప్రజాధికార మేర్పడినగాని పన్నుల మోద్యుతయ నెట్టి యనకాశము లొనరింపగూడదనియు ఆధికార విభజన సంఘమువారి యెదుట సర్వోత్తము మెచ్చును గాని సామ్యము చిచ్చి యుండిరి. ఈ శ్రీ గోభిలేగారు మాడ రాయలు కమిషనువారి కిటులనె తెలియబడచి, ప్రజలకదికారమును దఖలు పరచుటను గూర్చి కల్పిత వాదించిరి. ప్రస్తుత సంస్కరణమునకును యం దివై మాత్రమే విఫలముగ పొందుపరపబడి యున్నది. నిజమగు ప్రజాధికారము నొకసారి దక్షుచేసిన యెడల పరిపాలన విధానమంతయు మారగలదు. ఇట్టి యధికార మెచ్చిడిస్తామెంటులలో నలగదినదను ప్రశ్న మంత్రిప్రాయభ్యును గారు రాజకీయవిషయములయందు హస్తముటకు వీలులేదు. ఈగోభిలే సాధ్యముగాని విషయము, కొంతకాల మైనవెనక సాధ్యమగును.

ప్రస్తుత ప్రజానాయకులయందు దుండు విషయములకును, యుద్ధాంధోరమున జరుగు సంస్కరణమునకును విశేష పరకు కల్పితమై యుండి యాకాంక్షయు కలగలదని గవర్నరుగారు నుండిరి. తీవ్రదక్షములు సభ్యులైనవగు గాక, ఇట్లుచుటకు వీరికి ధీమాకల్పితము నాధారము లున్నవాయను విషయమును తీర్మానింప మన మత్యంతము. ఆధార మేమైనచున్నచో వింతగనుండకపోవును. గాని యనగూత కుముల పోతనమునాక విన్నవించి, ఆయాశయములనుడ ప్రజలయొద్దనుండును గనబడుట విధియైయున్నది. ఇంత గందరగోళమైన విషయ దొరతనమునాగు స్వపరిపాలనాదృక్ మాతముల మాత్రమే గూడమోదించి, అందుకలన మోదనప్రయత్నండు సంకుష్ట మెండుచును. గవర్నరు ఆంగ్లరాష్ట్ర రాజకీయ తంత్రములు స్థితిగతుల నామూలాగ్రముగ పరిశీలించి మోదనప్రయత్నము గాజకీయముల నున్నవిదేశకు వచ్చునట్లు సంస్కరణ విధానముల సత్తునునని నిశ్చయించుచుంటిమి. మనము మాత్రము మన యత్నముల మాత్రమేను. చెల్లెండు ప్రభువని నట్లు ఆర్మిడిస్తామెంటులలోను సంపూర్ణమగు స్వపరిపాలనముగాక, కార్యనిర్వహణ సంఘమునై తమయత్రపు ప్రజాధికారమున కనకాశ మిచ్చినజాలును. మన మూతనములకును, మన మరలంబించు కార్యసాధన మార్గులకును గవర్నరుగారు వేరుపరపక యున్నారు. మన యూతన మన్యాయముగాక కొంతవర కధికారుల సానుభూతి కలదిగ గూడనై యున్నది. కార్యమును సాధింప నుపయోగించు చున్నయులు కాత్రుగవ్యయైవో, నావిమయమున ప్రజానాయకులు శ్రద్ధవహించును. దొరతనమువారి కిట్టి సమయమున అయోగ్యముగయుల నవలంబించి శ్రమయి చుట్టు చిత్తు మగాదని తీరు గవర్నరుపకపోగు. ఇతర రాష్ట్రములయందునలె నీ రాష్ట్రమున ప్రజల యలజడి దొరతనమువారి కధిక మాత్రమును గలుగ జేయునై యుండలేదు. ఇట్టి స్థితిని ధిగవరచివారు తమవర్గ కుత్సరవారు లొనర్చబడుదును. న్యాయసామ్యతను గూడక మోదనోతనము నాపుట చాల ప్రమాదకరమగునని గో॥ రామచంద్రరావు పంతులుగారు వ్రాసియున్నారు.

చట్టా శేషగిరిరావు పంతులు గారు

గుంటూరునందు వీడుకొల్లు.

శేషగిరిరావు పంతులు గారు గుంటూరు కాపురములు. 1. ఏ పరిక్షయం గుత్తీర్ణులై గుంటూరునందె న్యాయవాదులుగ నున్నారు. యువజన సాహితీ సంఘము- హోంయూలు సంఘము- జిల్లా సంఘసంస్కరణ సంఘముల యందు సభ్యులుగనున్నారు. యువజన సాహితీ సంఘమునకు నుపాధ్యక్షులుగ గూడ ముండు. ఆంధ్ర సహితక స్థాపితోపసాధుమునకు సహాయ కార్యదర్శిగగూడ ముండిరి. 1911 న సంవత్సర “దేశభిమాని” పత్రికయందు ఆంధ్ర సహితక మేర్పించినది గూర్చి, “ఆంధ్ర” యను నాంగ్ల నామక పత్రిక ప్రచురింపబడుచున్నంతవరకు, పర్యటించి పుటివకు “దేశభిమాని” పత్రికకును గౌరవసంపాదకులుగనుండి యాధ్యక్ష్యుల వ్యాప్తినిగూర్చి వ్రాయుచును, చుట్టి యితరసభ్యులకు దేశసేవ చేయుచున్నారు. వీరిని, చెన్నపురియందలి “యాద్రప్రతికా” సభ్యులకు శ్రీ కాశీ నాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, తమ పత్రికకు సంపాదకులుగ నుండ గోరకందున గుంటూరును విడువ సంస్థితులగుటచే, వారి స్నేహితులు, పేరుకొలు ఆల్బానోగారు లొంగుచున్నారు. ఈ నెల 8 వ తేదీన, మర్రి గాధాకృష్ణ-శీరంసుబ్బారావు కంపెనీయను వర్తక సంఘమునా కొక యాల్బానోగారిని దొడ్డు మార్గానూచువైరి. కనకయ్యగారు పాటకచేర్చి జరుకెను. పంతులుగారు సంగీతప్రియులు. భజన వాద్య పాచిరులు. 10 వ తేదీన టవున్ మోన్సూన్ల భరవమున న్యాయవాది సంఘమువారిచే నిర్వహించుల్యాహారపు వింకొన్నబడెను. 10 వ తేదీన చుట్టిమొకటి గుంటూరు యువజనసాహితీ సంఘమువారిచే బహిరంగముగ జరుపబడుచున్నది. రెండవదిన, శ్రీనివాస డిప్రెస్సు ముకము అడిమకొడిప్రెస్సు ముకములు వరుచేసి, యెల్లకతో గలసి మెలసి ప్రవర్తించిరి.

మొదటి సభలో కొండ వేంకటప్పయ్యగారు రుపక్యసిండుటలో వారి సభ్యులుల బేర్కొనుచు పత్రికా ప్రచార భట్టునునకు వచ్చినపుడు “పాశ్చాత్యదేశమున పత్రికా సంపాదకులు సంఘమును స్థాపింపగలరు. నిర్మాణము జేయగలరు. రాజ్యమును స్థాపింపగలరు. నాశనముజేయగలరు.” అని పత్రికా సంపాదకుని శక్తినిగూర్చి యడిసిరి. గుంటురే సభలో గుంటూరు న్యాయవాదులు గండవపు సుబ్రహ్మణ్యులు గారు సభ్యుల పక్షమున నభివందించుచు, వారి గుణగణనము గొనియాడిరి. శేషగిరి రావుగారిట్లు ప్రస్తుత్యరమిచ్చిరి:— గారు నామెడల స్నేహవాత్సల్యముతో జెప్పినయితే మోక్షలకు నేనవర్తనము. ఈ యూరు నా జన్మస్థానమై స్నేహలతాపాశబద్ధులైనవారి నెల్ల నడలివెట్లటకు నాకు విచారముగ నుండుట స్వభావసిద్ధమైనను, ఏనోమొకింత దేశసేవచేయుచు నామోక్ష్యులభిని గలిగించుకొనుట కనువగు తమయందు కనుగు నూచుంటిరి. ఈగ్రామందలి, యువజన సాహితీ సంఘము, జిల్లా సంఘము, హోంయూలు సంఘము మున్నగు సంఘముల సభ్యునిగా మంటిరిగాని, వారిలో తేనుదగినంత పరి తేనులేకపోతిని. కొన్ని పత్రికలకు సంపాదకీయములు వ్రాయుచు దేశసేవ చేయుచుంటిని. ఇంకను ప్రంభావతో కనకీసి మోద్యులగురుల గ్రహింపవలయునన్న, నీ న్యాయవాది వృత్తి యాటకమును కలిగించుచున్నది ఇట్టిస్థితిలో ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకత్వ మునాచితముగ శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిచే నాకొనగబడిరందులకు వారి కెంతయు కృతజ్ఞుడను. పత్రికా సంపాదకత్వదని సామూహ్యమగునది కాదనియు, సకలకష్టము గాయ మనియు నాకు చెలియును. దేశసేవచేయుటకే నాయంతిరార్థ ప్రవేశింపదమన్నందునను, తమయందు భోగ్యులుట తెగదని కమ్మి యంగీకరించితిని

10 వ తేదీన గుంటూరు స్థిరమగు నూహల నాటక సంఘమున జేరిన, సభ్యులారాయణ గారయూర్తి నామ వాలో తమ గానమున శ్రోతల నానందింపజేసిరి. భజనోపాసకము శ్రీ సాటిబండ నూర్తి నా గాయణ రావు గారిచే చియింపబడిన పద్యములు, నామూర్తిగారిచే జరుగబడినపుడు, ఒకటికి రెండుమారులు చదివించుకొని, సభ్యులందఱి వాకిధి కోలలాడిరి.

చంపరాజ్ లోనున్న నాటికేశ్వరులవలన వైకుంఠముగల యిచ్చింతులను తొలగించుటకు స్థానిక ప్రభుత్వమునా కొక సంఘమును నియమించెను. ఈ సంఘమువారు 11 నాటి ప్రాంతమున సమావేశమై వివాదాంశంబులను, సమస్యలును విండియా దొరతనమునా పంపిరి.

చెట్లు

యెద్దకారణమున హిందూదేశపు పరిశ్రమలు కొన్ని పునర్నిర్మితము నుండినవి. ఇట్టి పరిశ్రమలయందు చెరువు వ్యవసాయ మొకటి యున్నది. విదేశములనుండి సంచదార దిగుమతి కాకముందే, సంచదారమున చెట్ల కేల వృద్ధి గాక యుండును? కాని జావాదీపముననుండి హిందూదేశమున కగుమతి యగు పంచదార మొచ్చినది మాత్రము మానము ముడచును.

ఇట్లు, పంచదారలకై దక్షిణభాగమున చెట్లకు విశేషముగ సాగుచున్నది. మదరాసు వింతమువారి వ్యవసాయ కాళాధికారుల యత్నముల వల్ల రాజధానియందు పంటలకు చెరువు వ్యవసాయ మున్నదిదేశము వచ్చియున్నది. సామర్ల కొట్ల, పాలూరు, తిలిపూరు ఆన ప్రదేశముల దొరతనము వారు చెట్లకు వ్యవసాయ స్థానముల నొసరించి యుండిరి. ఈస్థానములు, రయిలకులకు ప్లాన్తోపక్షే మొనర్చినది. చెట్లకు వ్యవసాయమువలన లాభమును పొందుట చక్కగ గ్రహించి, నవీన పద్ధతుల ననుసరించి వ్యవసాయము చేయుచున్నారు. చెట్లకు పంటయన్న భూమి వృద్ధియై, వెనుకటి కంటె యకరపు నేలనుండి రెండు మూడింతలు చెరువు పంటుచున్నది.

మదరాసు రాష్ట్రమున వైచిత్త్యముండిన చెట్లకున ననేక రకములున్నవి. దేశీయముగ చెట్లకున ముఖ్యముగ జాతు లా రున్నవి. ఎర్రచెరువు విస్తారముగ నేర్పడుచున్నది. దక్షిణ ఆంధ్రము, తిరునావల్లి, తిలపూరు మధ్య మండలముల యందు పంటచెరువు సన్నముగ తెల్లగ నుండును. ఈ జాతి ప్రపంచమున వైచిత్త్యము నేరెచునకు దీనిపోగు. వీని మూలమున నూటికి సుమారు 18 వంతుల నొక పంచదార లభ్యమగును. నూటికి సుమారు 70 సార్లు నొక ఈ కర్రలనుండి రసము వచ్చును. ఈ చెరువుగడల తొక్క చాల పలవగ నుండుటచే, నెక్కులు మున్నగు వానికి ప్రభుముగ స్వాధీనమగును. దేశీయ మగు చెరువునకు విశేషముగ నీరు కావలసి యుండుటయు, చెరువున కలి త్వరితగతి తేవుల్లు పుట్టుచుండుటయు మరికొన్ని లోపము లైయున్నవి. ప్రతీక్షితుగ విదేశములనుండి చెరువు రకములు రప్పింప బడినవి. ప్రభువునున ఎక్కువ మొత్తము చెరువు ప్రవేశ నెట్టుబడినది. ప్రస్తుతి మీ జాతి చెరువు విరివిగ సాగుచున్నది. ఈ చెరువు నలుపు గలనీన దట్టమగు ఎరువు రంపంతో బలమగు చెక్క గలిగియుండి దట్టముగ మెరుగును. ఇది పువ్వులు పూయక నీటి యొద్దటి కోర్కెగలను. లభ్యమగు పంచదార, రసములు గూడ నితర జాతులకంటె కొంచె మెక్కుమ. జావా, బాల్వియో ఆను విదేశములనుండి రెండు సాగుచున్నవి.

భూసారము, ఎరువు, నీటిసప్తయిల బట్టి చెరువు ఎంత కాలమునకు పంపగదియు చెప్పువచ్చును. సాధారణముగ చెరు కొక సంవత్సరములో పంపెను. సప్తయితరమున చెరువు ఏడాదికి పక్కమగును. ఇతరకాలములందు 14 మాసములు గడచిన గాని చెరువు పండదు. చెరువువ్యవసాయమునకు నేలను శ్రద్ధతో నెన్నుకొనవలయును. నీరు నిలువయుగను గాన విశేషమగు పల్ల పుష్పములు పనికిరావు. కాలగూనము భూసారముల బట్టి విత్తనముల నాటుకాలము మారుచుండును. కాని వేసవియందు పంటపండుకట్ల విత్తనములు నాటుట యాచార్యమైయున్నది.

విత్తనముల నాటుటకు రెండుమాడు నెలలకు పూర్వమున భూమిని శుభ్రముగ శ్రద్ధతో ఆగనీయవలయును. అంతరమున 1 1/2 అడుగుల లోతుగనీ అంతయ పెడల్పుగల కాలువలును సుగంధముగ శ్రద్ధతో వానియందు ఎరువు వేయవలయును. వేడలు, బూడిద, అకులు మున్నగువాని నివట రహితముల ఎరువుగ వాడుచున్నాడు. చెరువుతోటలకు నాలులను నిర్ణయముగ నాల శ్రద్ధతో నిర్మించవలయును. ఈ విషయమై వ్యవసాయశాస్త్రముల పోతులకట్ల సలహా నిచ్చి యున్నది. అధికముగ నెరువుగాక నాలుగు ప్రంభములతో నొకచిన్న సుగుళవలె నిర్మించువలెను. వైచిత్త్యమున కొబ్బరి యాకులుగాని, చిన్న కొబ్బరిగాని చూచియుంచి, వానివై నాటులగుంచి, అవిదీనము నీరు పోషించువలె వాటినుండి మొక్కలు వచ్చును. ప్రంభము మొదలుగ బూడిదను అను దివము వచ్చినయెడల, చివరులొకయుండదు. మొక్కలువచ్చిన చెరువు గలపులయందు సూర్యముండదు గాన మొక్కలు రాని గలపులయందు మాత్రము నీరును చేరుచుండును. చెరువుగడ నుండలి వై యర్ధభాగమున గలపుల ననుసరించి జాగ్రత్త ముక్కలు గోయవలెను.

ఇట్టి గలపుల రెంటి నొక గుదియందు నాటవలసి యుండును. ఇట్లు నిర్ణయించిన గుదులను అటంగంటల కాలము నీటి యందుంచిన వాని యందలిమాధుర్యము తగ్గకలదు అనంతరమున వీనిని చిక్కటి పేద నీళ్లయందు ముంచి, వై శెప్పబడిన యరుగున నుంచి నీళ్లుపోసిన 12 దినములలో మొలకెత్తినాటుటకు సిద్ధమగును. నాటిక నెలదినములకరకు రెండుదినముల కొకసారి నీరు పోసినగాని చీరులు పట్టగలవు. అంతరమున “అడప దడప” నీళ్లుపోసిన చాలును. చెరువు మెరుగుచున్న కొలది గోతులను పూర్చుచు కలుపు చీయుచుండ వలెను. చెరువుపంటకు ఎరువు విశేషముగ కావలయును. కాన మొక్కలునాటిన రెండుమాసముల యనంతరమున మరొకటి ఎరువు వేయవలయును. చీరులు తోటయందు దానపొంపకుండ వ్యవసాయదారుడు కామకొన వలయును. గలపులయందు మొలకలు బయలుదేరి, గడలు మెరుగుటకు భంగము కలుగుచుగాన అడుగున నుండు ఆకులను తీసివేయవలయును. సన్నముగ వంకరగ నెరిగిన కర్రలను గూడ లోగి వేయ వలయును. చెట్లకునకు విత్తనములు రెండు విధములు. గడమ ముక్కలుగ కొని యాముక్కల వైన పాతనచ్చును. లేదా గడ చివరనుండు ఒకటి రెండుగుల ముక్కలు గలపులకైచి కొని, యా గలపుల వైన పాతుదురు. చెరువు కర్ర చివర గలపుల పాతిన కొన్నిలాభము లున్నవి గలపుల పాతిన పాతము దివముగా మొక్కలువచ్చును. ఇతర స్థలములనుండి గోసిన గలపుల లొక నెల దినములకు గాని మొలక లెత్తువు. వీనిని విత్తనము క్రింద నుపయోగించిన చాలవరకు బెల్లము నవ్వరుగును. చివర ముక్కలగు చాలకాలము జాగ్రత్త చేయవచ్చును. కాని తక్షిత భాగములయందలి ముక్కలు రెండుమాడు దినములకంటె నిలువ యుండవు. చివరభాగపు ముక్కలు తగినన్ని లభ్యముకాక పోయిన కారణమున గడనంతయు గలపులుగోసి వానిని నాటుచున్నాడు.

ఎకరము నేలయందు తోటవేయుటకు సుమారు 10 వేల గుదులగత్యమై, 30 రూపాయలు వ్యయమగును. నిస్తుతో సహాయకరము నేలయందు చెరువువ్యవసాయమునకు సుమారు 180 రు॥ లగును. 250 రు॥ లు లగాయతు 300 రు॥ లు విలువ గల చెరు కా నేలయందు పండును. గనుక రహితునకు సుమారు 180 రు॥ లు లాభము వచ్చును.

బెల్లము చేయుట.

హిందువులు బెల్లమును విశేషముగ వాడుదురు. బెల్లము చేయుటకు చెరువుపూర్వముగ పక్కమై యుండవలెను. లేతకర్రలను గానుగాడిన బెల్లము చెడిపోవును. పండికర్రల నుగోసి, యిరువది కర్రలచొప్పున కట్టులగట్టి, గోతులు వెంటనే వానిని బండ్లపైగానుగకు తీసికొని పోవుదురు.

చాలకాలమునుండి కర్రగానుగలు వాడుకలోనున్నవి. ఇప్పటికి గూడ నివియే మారుమూల ప్రదేశములయందు గాన నగును. ఒక్కొక్కగానుగ సుమారు 50 రు॥ లు ఖరీదుండును. ఈ గానుగలయందు చెరువునాడిన రసము పూర్తిగరాదు. ఇందుచే నిప్పటిప్పటి ఇనుపగానుగలు వాడబడుచున్నవి. ఒక్కొక్కటి అరువదిరూపాయలు ఖరీదు. ఇట్టి యంత్రము దివమునకు సుమారు 2,4 టన్నుల కర్రను పీషిచేసి, రసమును దీయును.

గానుగనుండి రచ్చ రసము అడుగున స్థాపింపబడి యున్న కుండలో బడును. ఈ కుండను వైకినీ కడుగుట మున్నగు వ్యవహారములు జరుగుటకు వీలులేదు. కాన బెల్లము పాడగుచుండుట గూడ కలదు. గనుక వైకినీ శుభ్రపరచు కొనుట కవకాశముగ నుంకనట్టి కిరసనాయలు దేవులు ఇనుపకుండలు ఇటీవల యిప్పుడు వాడుకలో నున్నవి.

రసమును మరిగించుట కుపయోగింపబడుచుండే పొయ్యి చాల నవ్వుకరముగ నున్నది గాన యిటీవల క్రొత్తపొయ్యి యొకటి ఆనులలోనికి వచ్చినది.

చెరువురసము మరగచుండిన కుండను బోయటకు పూర్వము రసము నెడియగట్టవలెను. రసమునందలి పులుపును విరుచుటకు, సుగంధుటకు పూర్వము రసమున కొంచెము సున్నము గలపుడును. రసము మరుగుచుండగ, మట్టును తీసిన యెడల బెల్లమునకు మంచివర్ణము కలుగగలదు. రసము మరిగిన పిదప, కుండను పొయ్యివీడవలసివచ్చి, లోని రసము మొక్కసారిగాక క్రమక్రమముగ చల్లారున స్టెర్నాటులు చేయవలయును. ఎకరమునకు సుమారు 2,3 వందల మణుగుల బెల్లము తేలును.

జపాను రాయబారి ప్రసంగము.

- 2 -

ఆంగ్ల జపాను రాష్ట్రము మిత్రత్వము. పార్లమెంటు ప్రజల సభా వాణిజ్యసంఘమువారు గత వారమున మొనర్చిన విందునకు (సోము ఆగ్ని కరమహాసభకు పో నుండున) జపాను రాయబారియు, ప్రతినిధులును ఆహ్వానింపబడిరి.

రాయబారి ప్రతినిధులకు శ్రేయ మొనగూడవలయునని రాబర్టు సెసిలు ప్రభువు ప్రభువునకు నుపద్యసించెను. జపాను వారు యుద్ధమున మొనర్చిన సహాయమునకు మిత్రమండలి సంతసించెను. బ్రిటను రాజ్యము సహాయనందధరితయయ్యెను. ఉభయజాతులవారి నిరంతర మిత్రత్వమున కిది ప్రభువునోపాసమై వెలసి ప్రస్తుత సంగమున పోరాడుచుండిన యాశయు రక్షణార్థమై ఉభయ దేశములవారును స్థిరముగ నన్యోన్య సహాయమున వెలయుదురు గాక. ఉభయ దేశముల ప్రజలును సముద్రము నాధారము చేసికొని యుండుటచే సహజమగు సానుభూతి కలదు.

ఇంగ్లండు దేశము ప్రాచీనకాలమున నుండియు సార్ల మెంటు సభకు కలిగియున్నది. కాన నవీనముగ నట్టిదేశకు వచ్చినజపాను దేశమునకు స్వాగతము మొనగగలిగిండుట కొంగ్లే యు లెంతయు ప్రాధిక్యము జెందియుండిరి. వాణిజ్యవిషయము ప్రస్తుతమునకు ముఖ్యమైనదై యున్నది. వాణిజ్యమున చక్కగ బరిశీలించిన, నది ప్రపంచము నంతయు నేకత్వ మొనర్చునై యున్నది. జర్మనులు మాత్రము వాణిజ్యమును లోకోపయోగ కర పద్ధతులను గాని స్వప్రసోపయోగ పద్ధతులనుగాని నడుపక వైచిత్త్య రాజకీయాభివృద్ధి కార్యముల ననుసరించిమాత్రము నడుపుచుండిరి. ఇట్లు జరుపుట యక్రమము ఈయక్రమమును చొలగించుట కిది సహసంగ్రామము భీకరముగ జరుగుచున్నదని సెసిలు ప్రభువు ప్రవచించెను.

ప్రస్తుత్యుక్తమొనగ జపాను రాయబారి వైకవుంటు నుటిమిల్లిడగారు నిలుచు సరికి సభ్యులు కలకలభక్తుల మొనర్చిరి. సామనగరమున ఆర్థిక సభ ఎట్లుజరిగెనో అప్రకార మిప్పుడు సోమనగరమున సభజరుగునని లోచుచున్నది. ప్రస్తుత సమయమున నట్టి సభ వై పద్ధతుల ననుసరించి జరిపిన యెడల యుద్ధవిషయములేగాక ఆర్థిక వాణిజ్య విషయ తీర్మానమునందు గూడ మిత్రమండలి బలముగనున్నదని శత్రులకును మిత్రులకును విదితమగు లాభము కలుగుచున్నది.

ప్రస్తుత సమయము ముగిసినపిదప వాణిజ్య యుద్ధ మొకటి ప్రత్యక్షము కావచ్చును. ఈ యుద్ధ మెట్లు జరుగునో, ఎట్లు నడుపబడునో చెప్పదరముగాదు. కాని శత్రుగాష్ట్రీ యులు ప్రస్తుత సమయమునకులె నిరపాయకరముగ వాణిజ్య మహా కలవరమునగూడ ఇచ్చవచ్చిన పద్ధతులను యోగ్యతా యోగ్యత లారయక యుపయోగించుట ని స్పష్టత యు. కనుక మనమున సన్నాహముననుండ చాల తడవయ్యె. నని చెప్పుమ జపానురాయబారి జపాను ఆంగ్ల దేశముల మిత్రత్వముయొకమగు సెసిలు ప్రభువు ప్రసంగమునో నేకీభవించెను. తా మొనర్చుకొనిన సమాధానమును పూర్తిగ నములు జరుపుటయే జపానువారి ముఖ్యోద్దేశము. తత్కారణమున వారు జర్మనివారివై యుద్ధము ప్రకటించిరి. ఈ ప్రకటనమునకు పూర్వముగ ఆంగ్ల జపానురాష్ట్రముల యన్యోన్య సహాయముల వైఖరి చక్కగ నెరుగని నాతులు కొన్ని విచిత్రములగు నూహల మొనర్చినవి. జపానువారు రష్యాతో యుద్ధమును ప్రకటించి జర్మనుల పక్షమగుదురని బెల్లమునగరమున చందతి కలిగినది. ఇట్టి యూహా జర్మనులకు తప్ప నితరులకు పొడగట్టును జపానురష్యా దేశములు పోరాడుకొనుట సత్యమేగాని పోరాటమున రష్యా జపాను దేశములు తగుమనుష్యుల కుచితమగురీతిని వర్తించినవి గాన నంధియైన పిదప నిరుదాప్తియులు మిత్రము లైనవని వై కిరీతిని వాదించువారు మరచుచుండిరి.

జపానువారు యుద్ధమున భౌగోళికములకు మరియొక కారణమున్నది ప్రాగ్దేశములకు శాంతప్రదముగ నంపవలయునని జపానువారు వాంఛించి యున్నారు. శాంతిసంరక్షణార్థ కారవిధులు జపానువారికి సహజముగ సిద్ధించినవి. అందుకు గాను జపాను వారు కియావోలో నున్న జర్మనివారి స్థానము మును లో బరచు కొనవలసి యుండెను. ఇట్టిబలమగు స్థానము తూర్పుదేశములయందు జర్మనివారి యధీనముననుండుట శాంతికి భంగకరముగాన జపానియులు దానిని కళపరచుకొనుట యావశ్యకము.

ఆస్థానమున లోబరచుకొనిన యనంతరమున జపాను వారు మరే యితర కార్యమును దలపెట్టలేదు. ముట్టడింపవచ్చిన జర్మనులను తరిమివేయుచున్నారు. బ్రిటిషుకొలంబియా, ఇండియాను గాపాడుచు జపానువారు ఆఫ్ఝ్గిలియా నుండి వైనికుల గొనిపోవుచుండిరి. ఈ మున్నగు కార్యము జపానువారు నాటినుండి గర్వింపుచుండిరి. తిరుయాధారముల కుచితమగురీతిని జపానురాష్ట్రము మిత్రమండలికి తోడుపడుచుండే నని జపానురాయబారి చెప్పెను.

-(o)-

కార్పొరేషను సభ:—చెన్నైలో కార్పొరేషను
కమిటీవారు యూనెల 19 వ తేదీ మంగళవారము రోజున
హోటల్ మంగురు

పైనిక' న్యాయస్థానము:—ఈ నెల 22-వ తేదీ
శుక్రవారము రోజున ఎగ్మూరు ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు
కోర్టులో పైనిక' న్యాయస్థానవర్గమువారి విచారణ జరుగును.

చెన్నపురి మహమ్మదీయుల సభ:— ఇన్నటి సా
యంకాలము లాల్‌పూజనందు ఈసభ జరపబడినది. ఈ క్రింది
తీర్మానములను సభ్యులు తీర్మానించిరి —

కర్ణాటక యువరాజుగారి సామర్థ్యములను గ్రహించి
వారికి జి. సి. బి. ఇ. అను బిరుదులు నొసంగినందుకు గాను
చక్రవర్తిగారికి వందనము లాచరించుటకును, రాజధానీప్రధా
నమేజప్తీలుగాలైన బజ్జుల్లా సాహేబు బహుద్దూర్ వారి
పనులకు చాకచక్యములకు సంతోషించి దొరతనము వారు
ఖాన్ బహుద్దూర్ అను బిరుదును నాయనకు నొసంగి
నందుకుగాను చెన్నపురి మహమ్మదీయుల వందనములు దొర
తనమువారికి తెలియ జేయుటకును తీర్మానించ బడినది.

దేవాంగులసభ:— ఈ నెల 7 వ తేదీ గురువారమునాడు సాయంత్రము 5 గంటలకు సందేవరాయని పేటలో పేరింటాల్ని సెట్టి వీధియందు నెం 64 రు గృహమున సజ్జామునిస్వామి సెట్టిగారి అధ్యక్షతక్రింద నెసభ జరిగినది. సుమారు 60 మంది సభకు వచ్చిరి. స్వ సంఘాధిపతికి ప్రత్యేక మొక స్థాయి సంఘముండవలెననియువారు పాఠశాలల సేర్పరుపవలెననియు అధ్యక్షులునుడిచిరి. స్వసంఘాధిపతిగిని గూర్చి పింజల సుబ్రహ్మణ్యంగారును వివరములను మనసరమని కీకాజగన్నాథముగారును లేచుచు తెగలవారు నేకీభవించుట యత్యవసరమని కొంపల బుచ్చెన్న సెట్టిగారును ఇరువులను పాటింపక సమాజము నభివృద్ధి నొందింప వలెనని బొగ్గుల రంగయ్య మల్లె కుమారస్వామి గారునునుడిచిరి. వివాహముల వలన కలగులాభ వత్తములను సంఘమున దిడుల సంఖ్య హెచ్చుగ నుండుటను గూర్చి పోన్నేరి గారు మక్కువయ్యగారు సుడువురు మనసంఘమునకు నాయకవని యనదగిన రావుబహదూరు పిట్టి త్యాగరాయ శ్రేష్ఠి బి. పి. గారు బ్రాహ్మణేతతోద్యమమునందు చూపిన పునికయందు శతాంశమైన స్వసంఘాధిపతియందు చూపిన సంఘముబాదు పడుట నిశ్చయమనిరి. వివాహములవలన పలువురు సభకురాలేదనియు 15 దినములలో చురలసభ జరిపి స్థాయి సంఘము సేర్పరుపవలయు అధ్యక్షులును పింజల సుబ్రహ్మణ్యంగారునునుడిచిరిని యొకరు మాకు వ్రాసిరి.

యద్ధులుగనుచు నహలమొనెరుగెను	వారి	పేర్లు
748 ఎన్. బి. హోడ్డెగారు		100
749 ఇస్మేల్ వై. గానపాగారు		50
740 జి. నరసింహ అయ్యగారు		10
751 'డి ఆర్జీసరు కం మండింగ్ 64 పయసార్సు		520
752 ఎస్.ద్వై.యు. బి. జి. 'మేరీయివర్' గారు	బి.సి.ఎస్.	2600
753 రవరెండు కె.సి. మెకార్టీగారు		100
754 స్కెరాడ్ ఇ. లోర్లిగారు		20
755 విహారకెట్టి గోపాలకృష్ణయ్యగారు		20
756 రాజావాసరెడ్డి వెంకటలక్ష్మీ నరసమ్మ బహు		
గృహ మన్నెసుల్తాను గారు		100
757 పెరానమ్ శేషవలం నాయుడుగారు		50
758 వి. పక్.ముళి మొదలయ్యగారు		100
759 ద్వై.యు. హెచ్. డాగారు		520
760 విజయనగరం వద్రాసుల్యొంకివారు		200
761 కె. లక్ష్మయ్యగారు.		20
762 పి. గోడ సంకరపతి రాజాగారు.		200
763 కె. ఎస్. క్రీష్ణస్వామి అయ్యగారు.		100
764 ఆర్. రామానుజులు నాయుడుగారు.		100
765 కె. ఎస్. శేషనాథం గారు.		1
766 మిచ్. వి. బి. బ్రౌకెనక్. ఆర్. ఇ. ఎస్.		
బ్రౌనెన్ గార్లు		6
767 తురుగుట్ట వెంకటప్పయ్య సన్నవారు		10
768 రాచిపూడి వెంకటలక్ష్మీ నరసింహం గారు		5
769 సంగప్ప అప్పయ్యగారు		2
770 జి. యతిరాజులు మొదలియారు,		
ఎం. కన్నయ శెట్టి, ఎస్. అలగసింగరా		
చార్లగార్లు		20
771 మూరు సుబ్బయ్యగారు		1
772 సి. యతిరాజులు నాయుడుగారు		15

స్వామి సానాన వార్తలు

గంధకాఘృతిని పోయటం:— సారాయి, నల్లమందు
దుకాణముల వేలంపాటలో చిత్రాద్రిపేట నివాసి యగు పి.
డి. నారాయణస్వామి అనునతడు నెనుటి కంత్ 5000-15000 ల
సూపాయలను యానంతర్వేదము ప్రభవదీనలయందు పోయ్య
చేసి పాట పాడెను. ఇందుచే వెనుకటి కండ్లాళ్ళును ఎల్లి
శెట్టెలుకేటూ పీఠి నివాసియునగు వెలయాడ మొదలి
అనునాతనికి ఇవలినై నాగ్రహము కలిగెను. ఒకనాడు
నారాయణస్వామి చిట్టా, అర్జునులను నడిచూచుటకు నాన్నేరిక
పోయెను. అప్పుడు వతడు తన పిండిగురుకు వెలయాడ మొద
లినిగూడ చూచెను. లెక్కలు తనిఖీయినవెనుక నారాయణ
స్వామి రైలుమీద చాకలిపేటకు వచ్చివచ్చుచున్న సమయమున,
దిగినతోడనే అతనికి కనబడమందు అబండిలో నే కూర్చొన్
యన్న వెలయాడ మొదలి నారాయణస్వామిని గంధకాద్రావ
కమునుజడ్డెను. అతనిపట్టులు శరీరమును కాలిపోయినో, అంతట
మద్దాయియగు మొదలి పొడిపోవుచుండక రైలువేపాలీసు
వారు పట్టుకొనిరి. ఈ సెల 11-వ తేదీన నారాయణస్వామి
యతనిపై ఫిర్యాదు గావించెను. తేను ఇంకను సంచారణయం
దున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది.

చాత్యకేసు :— కత్య గౌండక, మలయ గౌండక అను
నద్దరు తమ యన్నయగు మలయ గౌండక గారిపై పక్ష తీర్పు
కొనబడు ఆశయముక్కు 7 సంవత్సరముల పనుస్సుగల
కుమార్తెను నూతిలో పడవేసిరి. కోయలక్ష్మారు నెరుకజ్జి
గారితోను నిచారించి వారిరువురకును ఉరిశిక్ష విధించిరి.
వారు ఉపేషించేముగా చేన్న భురి నైకోట్టవారు ఉరిశిక్షను
కొట్టిపోసి ముద్దాయి లిరువురును నిట్టొంబలని విడుదలచేసిరి.

దేవాలయమున చోరి:—తంజావూరు జిల్లా మనామేరు గ్రామమునందు ఒక నాటిగాలి పూజానంతరము దీపముల నార్పినే తలుపు తాళములు వేసికొని పూజారి 8 గంటలకు యింటికి తిండికిపోయెను. తిరిగి 9 గంటలకు శుష్కపప్పుజిక్కి గుడిలో దీరపుజెలుగు కనబడగ కొంచెపూజించి యిరుగు పొరుగువారిని 10 వంపి ప్రోగుచేసి గుడితలుపు తెగచెను. కొన్ని వస్తువులు కనబడలేదు. మిగిలినవి ఇటు అటు వికల్పి చేయబడెను. గుడి వాలుగు మూలలను వెతకిన పిదప మండప ముపై మానికల్లం పడాయాచి అరువతము దొరకెను. వానిని తేనుచేసిరి. తంజావూరు వెపనోబ్బట్టిగారికిని, న్యాయనహాయకునకు అభిప్రాయములు చేసిందులచే, ఈవేడు నేనాకోర్టునకు విచారణ విషయమై పంపివేయబడెను. నైకోర్టువారు ముగ్గాయితే నేరమునకు ఒక గుండెత్తు కనబడగ విడిచిది

పాండిత్యము: — పుస్తకము అర్థబడకపోతే చిట్టా
అవగాత్యములను వ్రాసును నుచున్నాను. ఇందులో కావ్యానుశాసనం
సామ్యుని లంకయున్నది. ఇట్టివినిగని మానవము. మనముగా
న. పి. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారి పంతుకము చేసి 2000
రూపాయల చెక్కును రిజిస్ట్రీ ఉద్దేశమునందే వైదాసేట
పోస్టుమాస్టరుగారికి పంపెను. ఆవాటి సాయంకాల సుమారు
పై వైదాసేటకు పోయి భూనావారి సుమాస్టరు చేసిన
ఆయనకు వచ్చిన రిజిస్ట్రీ ఉద్దేశపుచెక్కును యిమ్ము
పోస్టుమాస్టరుగారిని అడిగెను. నీ యజమాని సం
కముతో నొక కాగితమును తెచ్చిన నేగా
య్యమని వారినందున అతనిప్రయత్నము సాగనందున తిరిగి
చెప్పి పురికి కచ్చి పైలాపూరుకు అయ్యరుగాను వచ్చిరి. కా
రెజిస్ట్రీ ఉద్దేశమున లిరికి బాంకి పనికివేయవలసి వైదా
సేట పోస్టుమాస్టరుగారికి తెలిసినందున పడిగెను. వా
పనికివేసిరి. ఆతనివేదియండి అనిగాగానే పుచ్చుకొని మా
నేసి సామ్యునవహరించెను. మరొకత కాలుయనకు సు
బ్రహ్మణ్య అయ్యరుగాను పాంకివారిని 2000 రూపాయల
ఇచ్చిరి అడిగిరి. మాకుండుకొన్న 2500 రూపాయలలో 200
రూపాయ లినిఅతే యచ్చివేయబడినది. ఇక 500 లు మా
మే నిలువయున్నవి గాని 700 రూపాయలు తేవని బా
యజమానులు ప్రత్యుద్దేశమిచ్చిరి. ఈసంగతి పోస్టువా
రెలినుజేయబడెను. అప్పుడు సుమాస్తాచేసిన పని యంతరి
కనుగొనబడెను. వానిని క్రిందటి నెల 28వ తారీఖున మ
రాంతకమున పంపకొనిరి. కేసు జరుగుచున్నది.

ఇంకొక హత్యకేసు:
 పరని గొంట్లో ఆరు నలుగురి కొంతభూమి కలదు.
 ఈ హత్యకు కంభం కలదు. ఆ గొంట్లోనున్న ఇద్దరుల కింద
 ఈ కత్తులకు యిప్పుడు గాని ఇంకొక భూమిని ఈ గొంట్లోనున్న

ఫోర్టు సెంటు జార్జిగ జెట్టు.

12- 6- 17;

మ్యానిసిపలు డిపార్టుమెంటు

తెనుకండు 'హానీ'. డిగ్గరు గారు విశాఖపట్టణము వద్ద
భక్తపరమహంసముగ మరల నియమంపబడిరి. -

హైద్రాబాదును కాలనగు గారు మదిరాసు కాబో
లేమను కమిషనరు ప్రభుత్వము విప్లయము చేయుటకు రాబ
టను గారు విషయమును మున్సిసిపలు సభ్యులు గావున
హైద్రాబాదు జిల్లా యాదీ లక్ష్యుల వారును గుంటూరు
జిల్లా చంద్రవోలు తాలూకా కాబోలు సభ్యులు.

పండితంతుల శ్రీనివాసాచార్యుల వినవాడ తాతా తాతా

హురుపనహస్తి లక్ష్మణగారు సి. ఎ. సి. ఎల్ గారు బ
 డ్దారి జిల్లాబోర్డు సభ్యుడగు వరల శేమంబుబడిరి.

మౌనము నలుచున్నదిగాని ఇంకా మౌనము చిహ్నముగా
వున్నారు బట్టారితే అలా కాదు సభ్యులు.

మొగిలిరెడ్డి గిరి నారాయణ స్వామిరెడ్డిగారు చంద్రగిరి
తాలూకా బోర్డు (చిత్తూరు జిల్లా) వైపు ప్రవేశించుట నడు
మింపబడిరి.

స్వామి నా దేవుని స్వామి తిరువేంకటయదలియారు,
 బల్లి నారాయణస్వామి శ్రేష్ఠి, మొగలిరెడ్డిగరి నారాయణ
 స్వామిరెడ్డి, తిరుమల కుమార గురై స్వామి అశ్వం గార్లు
 చిత్తూరు శివాబాద్ గర్భస్థులు.

జనార్దను దీక్షాపూ మెంతు.

ఒంగోలు నలుదోబను అసిస్టెంటు పోలీసు నూపర్తి
 పెండెంటు హోంవిచ్చెట్ల ఆర్మింగ్ గారి కింకొక 15 నానకులు
 సైలవీయబడెను.

రామబాహుధర పి. నవ్యానంద్యరామమహానాథ స్వామి
పుచ్చకొనగనే పోలీసు డిభాగ్జీ నూపరియెండెంటు సరిఫే
దుబాబ్బురు ఆఫీసరుమాయిబాహుధరనాథ కడవజిల్లా పోలీసు
నూపరియెండెంటుకు వస్తుంటు ఆసిక్రెంటు ఉద్యోగమునకు
మాన్యుబడుదురు.

బర్మా ఆముక్త కంపెనీ వారు గత సంవత్సరము నందు మాజీకి 37½ శతాంశ నిధులు పంచివేసినది. ఈ సంవత్సరము మాజీకి 30 శతాంశ పంచివేసెదరు. ఈ సంవత్సరము 2,000,000 ల పొనులను ముంపునముగ చేసెదరు.

లు బొందినవారికి చెప్పవలసివచ్చెను. అకాశానామములను పఠనము
 లు తన భూమియందు ప్రవేశించి నందుకు గాను పఠనము చేసిన
 ను వాటిని బుద్ధివృద్ధికరపఱువెను. ఈసమయమున భూమియందు
 ను జూరమును కలుపుచును ఈ సమయమున ప్రకృతియందు 21వ
 యము అనువాదమును రాత్రి 10 గంటలకు పరిమితమున
 నరచిరి. ఈసమయమున భూమియందు క్షయమును కలిగించుచు
 నున్నట్లు జన్మగార శరీరమున కింపించి. వారుకలగలేదుగా
 తోనవారు వారిని విడుదలచేసిరి.

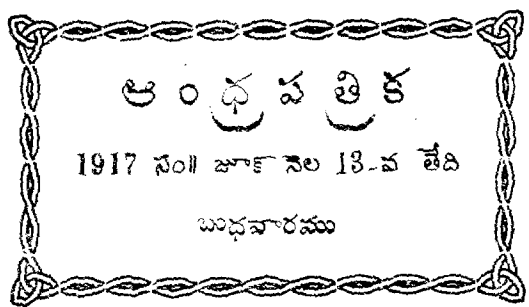
భూవోక్తిలో భా.భా కర్మాత్మలను మునుగు బొంతరు ఇంక
 నీరుగా పని చేయుచున్న నో? గాను నేనును ఆనువుత్తి కనుక
 పముక గూర్చుంటియున్న వందముకకు భోక్తిగము? నాను
 రుపిందేని నడిపించినందులకు నీ నా ఉన్నాయి కనుక
 భూవోక్తిగా చదవెత్తి నూ 103 ల జమీనునా విధించిరి.

పరాసువారి | పదేశము నా కమించుచు.

కలకత్తా, జూన్ 11:— మక్కాకర్మాన్నియే రామ
నాథరాయగారు పరాసువారి ప్రజేశయ నాకమింపకలయునన
యరుద్దేశముతో కొన్ని కాగితముల దానిపేసినటుల హు
దెవుక్యాజీ మేజిస్ట్రేటుగారి విచారణ కొక కుభియోగము తే
బడినది. డక్కాలో పరాసువారికి కొం
భూమియుండెను. దానిని పురానొకరినమునా
క్షత్రిక కదనమున కుపయోగింప వలెంచుదున్నాను గనక న
టి నివేశముల విధవికొట్టవలయునని వాదించెను. కొంత
ని క్తైర్ద్రవు లచటినుండి కదలకుండ్రి. అంత నాకు పరా
దోరతనమువా రిచ్చినటుల వారి నాజీముల నీయగ వా
నుండి లేచిపోయిరి. ఈసంగతి జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారికి తె
రాయిగారి ఆధికార నిర్వహణమున వచ్చి. తొందరమున
పం వెదకని రాయగారు పరికిరి గాని విచారణకై పరాసు
రతనమువారట్టి ఆధికార మెన్న దతని కేయనెనులు
కుయ్యెను. నేను విచారణలో కున్నది.

విషయానుక్రమిక.

హిందూదేశీయక సైన్యము	2
గవర్నరుగారి యువస్వామ్యము	3
చెలుకు, జపాను రాజకీయ ప్రసంగము	4
స్థానిక వార్తలు	5
ప్రధాన వ్యాసము	
యంగ్లీషు	6
వాస్తవ - వ్యాఖ్యలు	7
విరోధానుభవసంగ్రహము	
విదేశీతంత్రవాదులు	8-9
ముఖ్యసమాచారములు	10
ఇంగ్లీషు తంత్రవాదులు	11-12
సమకాలిక భిక్షాపాపములు	13
పశ్చిమాంధ్రదేశము, జావాదీపము	14

యుద్ధ సీత.

“వచ్చును ముఖమునందు స్వాధీనమైన మెస్సయిను గుట్టును శత్రువులు ప్రబలముగ రక్షించుకొనుచుండిరి. దాని యాధారమున యీ ప్రాంతమునందు జర్మనుల ముఖము దుశ్చేద్యముగ నుండినది. ఈ ప్రదేశమునందు జర్మనులు సకల ప్రయత్నములను చేసి యుద్ధమునకు సంసిద్ధులై యుండిరి. కాని బ్రిటిషు సైన్యముల తాకిడికి జర్మను సైన్యములు నిలువలేక పోయినవి.” అని రాసుటకు తెలివిన తంత్రవాదులు యుద్ధసీతని చెలుపుటకు తగియున్నది. నిమిగ్గుట్టుల వశమైన తరువాతను బ్రిటిషు సైన్యముల పురోగమన మన రోధింపబడినదను భావము ప్రబలినది. కాని పురోగమన మేర్పడియందు సాధ్యమో ప్రజలు యోచింపవలసి యుండును. జర్మనులు ఉన్నత ప్రదేశములను వశముచేసికొని వానిపై దుగ్గావలసిన దిద్దించి పురోగమనము దుస్తరము చేసిరి. బ్రిటిషు సైన్యములకా యున్నతస్థలములు స్వాధీనమైన గారి పురోగమనము సాధ్యముగాదు. మెస్సయిను గుట్టులను అంగుళము లావుగల ముల్లతీగల వనముతో జర్మనులు సరిహద్దుగొనుచుండిరి. ఈ ముండ్ల తీగల వన మొక మైలు దశసరిని కలిగియున్నది. ముల్లతీగలకు వెరుకను పేలకొలది శత్రువులు గలవు. ఉన్నత ప్రదేశమునందు జర్మను సైన్యములకు బ్రిటిషు సైన్యముల పురోగమనము సుఖద్యము. జర్మనులు మెస్సయిను గుట్టును ముప్పది రెండు మాసములకు పూర్వ మాక్రమించుకొనిరి. అది పడమటిదియందు మర్మసాధముగ నున్నది. దాని రక్షణాధారముననే జర్మనులు కత్తెవట్టణము నాక్రమించుకొనుటకయి ప్రయత్నించిరి. మెస్సయిను గుట్టులను ఈ పెనున కుత్తరమునందు బ్రిటిషు సైన్యముల పురోగమనము దుస్తరమును జర్మనులముల పురోగమనము సాధ్యమును చేసెడి. కబలముగ రక్షింపబడిన మెస్సయిను దుశ్చేద్యమని కెయిదు సయితము ప్రజ్ఞలను గొప్పించెను. మెస్సయినును దుశ్చేద్యము చేయుటకయి జర్మనులు కిరి మాసములనుండియును వా రెరిగిన రక్షణ సాధనముల నన్నిటిని వినియోగించిరి. ఇందులు కిరి మాసములు చేసిన ప్రయత్నము

లను 24 గంటలలో బ్రిటిషు సైన్యములు సాధనము చేసి మెస్సయినును స్వాధీనము చేసుకొనగలిగినవి. ఇం దాంగ్ల సేనాధ్యక్షులకోశలము పైనికల యుత్సాహము ఫిరంగులబలము సైమానికల నిరీక్షణ సామర్థ్యము ప్రకటిత మగుచున్నది. ఈ గుట్టును స్వాధీనము చేసికొనుటకై యాంగ్ల సైన్యములు చిరకాలము నుండియును ప్రయత్నములను జేయుచున్నవి. ఒక సంవత్సరము నుండియును మందుగనులను సిద్ధము చేయుచున్నవి. మండ్రెండు లక్షల పుట్ల మందుగల గనులు పేల్చబడినవి. ఆ ప్రేలుకువలనను భూమియూ పుత్రయూను మారి పోయినది. ప్రేలిన వెంటనే అన్ని పదార్థములు ముందునకు పోయిరి. శత్రువులు లాక్ష్మీయ గోళ వర్షమును గురిపించినవి. అంగ్ల విమానములు శత్రు నిరీక్షణమున కవరోధమును గలిగించినవి. అత్యల్ప కాలములో 9 మైళ్ల పొడవున శత్రువుల ముఖము బ్రిటిషు సైన్యములకు వశమైనది. కందకములందు గల జర్మను సైనికులు పేలకొలది మృతిచెందిరి. ఇంతవరకును 7000 జర్మనులు బాడీలుగ కైకొనబడిరి. వందలకొలది ఫిరంగులు వశమైనవి. ఈ ప్రదేశమును తిరిగి స్వాధీనము చేసికొనుటకయి జర్మనులచేసిన ప్రయత్నములు విఫలము లైనవి. అంగ్ల సైన్యములు వశమైన ప్రదేశమును ఫిరము చేయుచున్నవి. మెస్సయిను విల్లయిటె సూచిముఖమును బ్రిటిషు సైన్యము లాక్రమించుకొనినటులు జర్మనులు ప్రకటించిరి.

మెస్సయిను విల్లయిటె ప్రయోజనము మెస్సయిను విల్లయిటె ప్రయోజనము గుట్టుజేసి బ్రిటిషు సైన్యముల పార్శ్వమున కంటకమువలె నున్న జర్మనుల సూచిముఖము నూచు మైనది. ఈ సూచిముఖము నూచుచు గుట్టులను బ్రిటిషుముఖము ఈ ప్రయోజనము వశమై నుండి దక్షిణదిక్కునకు సమరేఖగ వ్యాపింప గలుగు ఈ రేఖ దక్షిణ దిక్కు - ఆర్మెనియా - రూషియా వెలి - గియెంచి - లూసువరకు వ్యాపించియున్నది. తెన్ను, లిలీ ద్వారములు వశమగుటకు మెస్సయిను ప్రస్థము విశేషముగ దోడ్పడగలను. సముద్ర తీరమునందు గల జర్మను సైన్యములను మెస్సకు మరల్చుట కీ విజయ మాంధ్రయములకు కొంతవరకు ప్రయోజనకరము గాగలదు. అంగ్ల సాహద్యము సయితము గలిగించిన రెండువారము లందును శిబిరములను ధ్వంసము చేయుచున్నవి. ఈ రెండు ప్రయత్నములకును ననుసంధానముగ గల్గించిన జర్మనులను జెలియము నుండి తరిమి వేయుట కచిరకాలముననే ప్రయత్నములు చేయుచునని విశ్వసించుటకు సూచనలు గలవు. బ్రిటిషు సైన్యములు కిరిగి యవస్థను దశతంత్రమును వనలు బించుటకు పూర్వము కొంతకాలము భావనల యుండును. స్వాధీనమైన స్థలములను సులభము చేయుటయును నాథలములకు రక్షణసాధనములను జేర్చుటయును గనున సిద్ధమన సమపాదములను గల్గించుటయును నవసరము. ఈ కార్యములు సమకూడినతోడనే బ్రిటిషు సైన్యములు పురోగమనమున కుపక్రమించుట తక్కువ. వర్షమాస సంవత్సరపు ప్రాంతమును బోకిలిచేసి వారిలకొక విషయముమాత్రము స్పష్టమగుచున్నది. బ్రిటిషు సైన్యములు పరాసు సైన్యములు స్వాధీనపరచుకొనిన ప్రదేశములను తిరిగి జర్మనులు స్వాధీనము చేసికొన జాలకున్నాడు. తిరిగి స్వాధీనము చేసికొనుటకై జర్మనులు చేసెడి ప్రయత్నములవలన నపారమైన నష్టము గలుగుచున్నది. కాని ప్రయోజనము గలుగుటలేదు. యుద్ధారంభమునందు జర్మనులు విజృంభించిరి. వారి విజృంభణము క్రమక్రమముగ తగ్గుచున్నది. మెస్స

యిను యుద్ధమువలనను జర్మనుల వీర్య ప్రతాపములు తగ్గుచున్నవనియును మిత్రమండలి వీర్య ప్రతాపములు హెచ్చుచున్నవనియును విదితమగుచున్నది. ఈ విధమున మెల్లగానైనను నీ సంవత్సరాంతమునకు శత్రువులను జెలియమునుండియును ప్రాశస్త్యముండియును మిత్రమండలి సైన్యములు మల్లలించునని విశ్వాసము గలుగుచున్నది. అమెరికా సాహచర్యము అమెరికా మిత్రమండలితో చేరుట వలనను జర్మను పక్షమునకు విశేషమైన నష్టము లేదని హిందెన్నగ్గ తెలిపియుండెను. లోకమునందు తలను నాభానమె వ్యాపించియుండెను. అమెరికా వలన మిత్రమండలికి ధర్మబలము గలిగినను సైన్యబలము గలుగదని జనాభిప్రాయము ప్రబలియుండెను. కాని ఈ రెండుమాసములందును నీ దురభిప్రాయము మారుటకు గారణంబులు గలిగినవి. అమెరికనులు మిత్రమండలికి ద్రవ్యమును నాహార పదార్థములను యుద్ధద్రవ్యములను సహాయముగ సమకూర్చు చున్నారు. ఇది గొప్ప సహాయము. కాని అమెరికను లింతటితో తృప్తిని బొందలేదు. జాంతగ్రామినులను సంహరించుటకయి సాధనోపాయంబులను బుచ్చుచున్నారు. గత మాసమునందు దిగ్దాహనకు చేరిన యాహారపదార్థముల మొత్తమును గమించిన వారల కీ భావము విదితముగా గలదు. జలాంతగ్రామములు ముంచుచున్న యోధుల సంఖ్య తగ్గుచున్నది. ఇంగ్లాండునకు చేరుచున్న యాహారపదార్థముల మొత్తము హెచ్చుచున్నది. నౌకాసంహారతంత్రము వలనను విజయము సాధ్యముగాదని జర్మనులు సయిత మీ సరికి గ్రహించి యుండురు. అమెరికనుల సహాయ మింతటితో సరిపోయిన దనుట కేవలము భ్రమ. పడమటిరంగమున కంపుటకై అమెరికాయందు 15 లక్షల సైనికులు సిద్ధముచేయబడుచున్నారు. అమెరికా సేనాధ్యక్షుడు పెర్సింగు సవరివారసమేతుడయి ఇంగ్లాండు చేరెను. నాగరక సంరక్షణార్థమై పడమటిరంగమునందలి యుద్ధములందు అమెరికా సైన్యములు వారి బలపరాక్రమములను జాపగలవని తెలియజేసెను. అమెరికా యుద్ధనావలు యూరపుఖండమునకు జేరి మిత్రమండలి నౌకాదళముతో జేరి శత్రునౌకలను ప్రతిఘటించు చున్నవి. జర్మనుల రాజ్యలోభమును మాపునూపి ప్రాంతంత్రమును సుస్థిరముగ స్థాపించుటకై అమెరికా ప్రజలు వారి సంపదలను బలములను సంపూర్ణముగ వినియోగించుచు రనుటకు ప్రబలమైన నిదర్శనములుగలవు. ధర్మసంరక్షణార్థమై రణరంగమునందు జేరిన అమెరికా ప్రజలు వారి పూర్వక వెరవేన గాని యుద్ధమునుండి విరమించుట యసంభవము. మిత్రమండలి విజయావస్థుండవము అమెరికా ప్రజల సాహచర్యము జర్మనుల పరాజయమునకును దురాశాభంగమునకును ప్రబలసాధనము అని నిష్పక్షపాతచిత్తప్రవృత్తితో యుద్ధస్థితిని హావోదయము చేసినవారలకు నిష్పక్షమగుచున్నది. రుష్యునుల సందిగ్ధతవలనను మిత్రమండలి యనుకూలతకి కొంత యవకృతి గలిగినది. కాని ఆ స్థితివలనను జర్మనుల సంకల్పములు మాత్రము సమకూడు ననుట యసంభవము.

దేశీయతక బలము.

జనసామాన్యమునకు సమయోచితమైన యుచి కానుచికిరిగినము గలుగుట దుర్లభము. ఉచి కానుచికిరిగినము మహాభావులకు సైన్యకస్యభావము సామాన్యజను లల్పముతులై ప్రత్యక్ష బాధముల నపేక్షించుచును. మహాభావులు విశాలముతులై విశేషప్రయోజనమును నుపల

క్షింతువును. ఈ భావములను ప్రజలు గ్రహించినగాని వారికి నూతన భావములను నూతన సంస్థాపనలను విశ్వాసము గలుగనేరదు. ఇది లోకమునందు సామాన్యస్థితి. విశేషమైన ప్రయత్నములు జరుగక నీ సామాన్యస్థితి మారజాలదు. దేశసంరక్షక బలమునందు భారతయువజనులు చేరవలయునని పాఠకులు ప్రజానాయకులు కోరుచున్నారు. యువజనులు చేరలేదని భారతీయులకు పాలకులు పాలకవర్గాభిమానులు నిందించుచున్నారు. కాని భారతయువజనులను సంరక్షకబలమునందు జేర్చుటకు పాలకులుగాని ప్రజానాయకులుగాని చేసిన ప్రయత్నములను విమర్శించిన ఆ ప్రయత్నము లత్యల్పములని విదితము గాగలదు. పాలకులు దేశసంరక్షకబలభావమును నిర్మించి తమకర్తవ్యము ముగిసినదని సంతృప్తిని జెందిరి. నూతన భారతీయులు నిరాయుధులుగనున్నారు. ఆంగ్లేయ పరిపాలకులు చతుర్వేదిక పాఠములచే భారతీయులను శాంతిప్రియులను జేసిరి. ఖడ్గోపజీవము మృగ్యమైనది. తేజస్వ్యపజీవము పరిపాటియైనది. సైనికవృత్తియందు నైపుణ్యమును నున్న ఖడ్గోపములు భారతీయుల కందనిపండ్లయినవి. సైనికవృత్తియందు చేసినవారికైనను నాగరికోద్భోగమునందు జేసినవారికి గల శౌరవముగాని సంపదలుగాని సన్మానముగాని గలుగకుండదు. ఈస్థితియందు సామాన్యకటుబలములకును జెందిరయువజనులు దేశసంరక్షకబలమునందు జేరి సైనికవృత్తి నవలంబించుచు రనుట యసంభవము. ఇట్టి పరిస్థితులందు పాలకులు యువజనులను దేశసంరక్షకబలమునందు జేర్చుటకు ప్రయత్నములను జేయకను వారు చేరలేదని ఘోషించుటవలన ప్రయోజనము గలుగదు. ప్రజానాయకులును యువజనులను సంరక్షకబలమునందు జేర్చుటకై చేసిన ప్రయత్నములు స్వల్పముగనున్నవి. నాయకులు సభలయందు పునాసములను జేసిరి. వారి కర్తవ్య మంతటితో పరిసమాప్తికొనినది. సకల ప్రదేశములకును సంచారకులు పోయి యువజనులను దేశసంరక్షకబలమునందు జేర్చుటకు దగిన సాధనము లవలంబితము గాలేదు. చేరదలచినవారలకైనను తగిన సహాయమును ప్రోత్సాహమును గలుగజేయుటకు దగిన మార్గములు నిర్ణీతములు గాలేదు. ఆనిబెంటుగారును వారి మిత్రులును యువజనులం దుత్సాహగ్నిని ప్రజ్వలిల్లజేయుటకై ప్రయత్నించిరి. కాని చెన్నపురిపాలకులు ప్రయత్నించిన ౧౯౧౧ యుత్తరువునలనను నాయకాశములు సముత్తము పోయినవి. నాయకులీవిషయమై విద్యార్థులకు బోధించుటకు వీలులేదు. విద్యార్థులు నాయకుల యువదేశములను స్వీకరించుటకు వీలులేదు. నెల్లూరునం దాంధ్రమహాభగూడినపుడు యువజనులు దేశసంరక్షక బలమునందు జేరునట్లు వారల నుద్బోధింపవలయునను సంకల్పము నాయకులకు గలిగినది. పురాణం నాగభూషణముగా రిందులకు ప్రయత్నించిరి. కాని విద్యార్థులంధ్రమహాభగకు వచ్చుటకు వీలులేక పోయినది. నెల్లూరు నందు గూడుట కేర్పడిన ద్వితీయాంధ్రవిద్యార్థి మహాభగ పాలకుల ౧౯౧౧ ఉత్తరువుననుసరించి గొంజేపింపబడినది. ఇట్టి పరిస్థితులందు యువజనులను దేశసంరక్షకబలమునందు జేర్చుటకు గల సాధక బాధకములను పాలకులు ప్రజలు యోచించి క్రొత్తమాన్యు నవలంబించినగాని శాసనమువలనను ప్రయోజనము గలుగనేరదు. వర్తమానపరిస్థితులనుబట్టి యోచించినపుడు యువజనులు నిందార్హులని నిర్ణయించుట యసంగతంబైనను యువజనులు సయితోమీసమస్యను దీర్చుదృష్టితో గమ

నింపవలసి యుండును. భారతమాత ముప్పది మూడుకోట్ల బిడ్డలను గలిగియుండియును నబలమైనది. అబలమైన తల్లిని నబలను జేయుట భారతీయులకు నియతమును పవిత్రమును నైన కర్తవ్యము. భారతీయులు భావికుధృతి యంతయును వారి బలసంకల్పంబు సాధారణమే యున్నది. భారతీయులు దేశసంరక్షకబలమునందు జేరుటకు గల కారణము దేశసంరక్షకము దేశసేవ దేశారాధనము గాని ధనలాభము స్వప్రయోజనము గాదు. మాతృభూమి యసహాయస్థితియందున్నపుడు నుద్ధరించుట పుత్రులకు కర్తవ్యము. వర్తమాన సంగ్రామమువలనను దేశసంరక్షకబలమునందు బలము మూలమును విడిచిపెట్టినది. దుర్బలులు బలవంతుల యధీనమునందునుట ప్రకృతిధర్మము. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు భారతఖండమునకు యధార్హమైన ప్రతిభ బలమువలననే గలుగగలదు. స్వరాజ్య ప్రాప్తికి బలము మూల సాధనము. దేశజలము యువజనాధీనమునందున్నది. యువజనులు సేవాసక్తమును స్వీకరించుచున్నచో దేశోద్ధరణము సాధ్యముగాగలదు. భారతయువజన వ్యభిచారములు లుత్సాహపూరితములై యున్నవి. ఆ యుత్సాహమును దేశసేవకై వినియోగించుటకును పనిబూనుట పాలకులకును నాయకులకును కర్తవ్యము. పాలకులు నాయకులతో సంప్రదించి దేశసంరక్షక బలము నిర్మితముగుటకు దగిన సాధనములను నిర్ణయించుచు రని నమ్ముచున్నాము. ఉత్సాహభరితులైన యువజనులును నీ తరుణమును దాటిపోనియెడను దేశోన్నత్యమున సుభావించుచు దేశసంరక్షకబలమునందు జేరి భారత జాతీయశౌరవమును గాపాడుచు రని నమ్ముచున్నాము.

పెంట్లండు ప్రభువుగారికి జవాబులు

పెంట్లండు ప్రభువుగారు దక్షిణంధ్రములో జేసిన ప్రసంగములనుబట్టి ఆంగ్లేయపక్షి దానిని పెంట్లండు ఖండించిన గౌరవము దిగవలయును అందలసభకు జెందినది. తరువాత నాంధ్రసభాభివృద్ధి, దక్షిణమున ముగిసి సభలవారును దముదానకృతియును జెలిమిచ్చియుండిరి. సర్ ఎన్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు వ్రాసిన లిఖితము ప్రభుత్వమువారికి కన్నులను దేలించుటకును. ఆయన ప్రోత్సాహ శౌరవములగు రాయచండ్రిరావు పంతులు గారును, రంగస్వామయ్యగారును, రామకృష్ణాచార్యులవారును త్రొక్కివారికి సంతసించుచున్నాము. దక్షిణదేశ నాయకులు తమతో నేకీభవించుచున్నారని పెంట్లండు ప్రభువుగారిని మాటలలో స్పృహస్యములేదని ఈగౌరవము సభ్యుల తేజులవలన సుస్పష్టమగుచున్నది. పెంట్లండు ప్రభువుగారి శాసన నిర్మాణసభా సభ్యులే దేశమందన్ని దేశము ప్రతికలలోపాటు జవాబుసంగ ప్రారంభించిరి. ౩ వ పెంట్లండు ప్రభువుగారికి ప్రార్థనము నొంగిన వారెవరో మేము చెప్పజాలకున్నాము. చెన్నపురి శాసన నిర్మాణ సభలోని అధికార సభ్యులందఱును శ్రీ వారి ప్రసంగమును ఖండించుచు నొక విజ్ఞాపనమును పంపిదని వివరించుచున్నాము. వారు శ్రీభక్తకాలములో నట్లు వేరించినగాక. పెంట్లండు గవర్నరుగారి ప్రసంగము భూమిభాగమునందును, వారి అధికారములకును సమరములేదనియు విన్నవించుటకు ఈ భాగ్యదాయమును సగరమునందు లక్షలమంది సంతకములతో పెద్ద మహాజనులు శ్రీ వారికిని, వారి ప్రతినిధిగారికిని పంపుటకు ప్రయత్నించుటకునున్నది. ఈయననుం దక్షిణదేశాన్ని నేల పంకెములవలననే పడుచున్నాము. ప్రజలు ఈయన జనులను అపరిమితమున సంతకములేసి రెండు అంగీకారమును ప్రకటించుట గావలయును అనియున్నాము. గౌ. మోగిన్ రాజగోపాలాచారి పంతులుగారు పెంట్లండుగారి ప్రసంగమును విట్టి సాగించిన ముగ్ధుడని అభిమతము. ఆయనకు అంగీకారము వ్రాయుచున్నాము. హార్దికప్రభువు, పెంట్లండు ప్రభువు ప్రజలకు తెలియకుండ రాజ్యాంగ సంస్కరణ విధానమును నీచుప్రభుత్వము వారికి

పంపియున్నాను. వారు దానిమీద సేమి చేయవలసివో తెలియదు. అందుచే ప్రజల కావలసిన సంస్కరణ బిల్లును 19 మంది సభ్యులు తమసంకల్పమును ప్రకటించిరి. ఈసంకల్పము కాంగ్రెసు, మోగిన్ గారు వారి అంగీకరించిరి. ఈవిషయము యేదొచ్చినదగుచున్నది. ఇట్టిసంకల్పమున చర్చజరగియెడల ప్రజలకు కావలసిన సంస్కరణములు చేపాకపోవుటయే గాక అపకారము గూడ కలుగవచ్చును. రాయచండ్రిరావు పంతులు గారిభిప్రాయ పడుచున్నాను. అందుచే వారు పెంట్లండు ప్రభువుగారి సలహా సమయోచితము కాకపోవుటయే - క దేశాభివృద్ధిదాహకముని తలంచుచున్నాను.

గౌ. రంగస్వామయ్యగారు ప్రభుత్వమును శాసన సభలు హిందూదేశములో ప్రజా ప్రతినిధులగుటలసభలు గలవని నాగరికప్రపంచమునందు ప్రకటించుటకును, పాలనము ప్రజలయ్యెను ప్రకారము జరుగుచున్నదని వెల్లడించుటకును నుద్దేశింపబడినదేగానివానివలన కలుగు ప్రయోజనమావంతయైనను లేదని వ్రాసి యున్నాను. ఈ సభలు లేకపోవుటయే ఒక విషయమున దేశమునకు మేలని వా రూహించుచున్నాను. అప్పుడు హిందూదేశపు నిరంకుశ పరిపాలనమునకు ప్రభుత్వమువారే జవాబుదారు లగుదురు. ఇప్పుడో అధికార మిమమంతయును ప్రభుత్వమువారి చక్రపాణి కలిగియుండును ఈ సభలు ప్రజా ప్రతినిధులని నాగరిక ప్రపంచములో భావించు కలుగజేయుచున్నది. "కూలీలకు, అపకృష్ట పదార్థములను నెగురుచుచేయునది హిందూదేశము, ఆనాడు భేములును, సాధారణ తెలివి లేకులుగలవారును ఆంగ్లేయులకు పెద్ద పెద్దతీతముగల ఉద్యోగముల సేసంగవలసినది హిందూదేశము, లోకము లయ్యును సంతకమును విశ్వస్యమును భారతీ యేతరులకు సహకార్యులని నీ సంగ్రాహము హిందూదేశము. ఈయాదేశములతోకలయియే మనదేశము పాలింపబడవలెదదు. కాంగ్రెసు, మోగిన్ గారు సంస్కరణములను మనము పడసి, స్వరాజ్యము నందుటకయి విశ్వప్రయత్నములను జేయవలయును. కాస్త్రుసమృద్ధిముగనే నీయందోళనమునకు దిగితిమి. ఇట్టి విశ్వాసము నుంచుకొని దానికయి పాలుపడుట తప్పయ్యెనేని సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారివలెనే నేతృత్వమున పొందుటకు నేను సిద్ధముగానున్నానని సామ్రాజ్యశాసన సభాసభ్యులును, హోమురూపిగును మాత్రం కార్యదర్శకులునును రంగస్వామయ్యగారు వ్రాసియున్నారు.

గౌ. నరసింహేశ్వరయ్యగారు "త్వరగా స్వపరిపాలనము చేపూరునను ఆశలను మనస్సునుండి పారద్రోలవలసినది" అని చెప్పిన పెంట్లండు ప్రభువుగారి ఆజ్ఞలను కరనానహించుటకు "భారతీయులమనస్సు ఒప్పుకొనదు. వారినీతి యెప్పుకొనదు." అని వ్రాసియున్నాను. వారి బెదిరింపులు ఒకరిద్దరు దేశసేవకులను బడిపించిన జడిపించు నేనెగాని ఉగ్రస్వభావులును, సున్నితమనస్కులును, ఆముఖములేనియువకులును శాసనములను నిరోధించి వారిదే భిమానమును జెడత్రోవల బోనిచ్చెదరు. వారు రాజద్రోహములోనికిని, ఘాతుకకృత్యములలోనికిని దిగవచ్చును. కఠినశాసన ప్రయోగము వంగదేశమునీ దుష్టితికి తీసికొని వచ్చినది. మా ఎచ్చరికలను మరచి పోయి సర్ బాండ్లెప్పుడు గారివలె వెళ్లెట్లండు ప్రభువు వర్తించినచో నందువలన గలుగు విషఫలములకు జవాబుదారి పెంట్లండు ప్రభువుగారి యగుదుని నంసింపా ఆయ్యరు గారు ఖండితముగా బలకుచున్నాను.

గౌ. రామానుజాచార్యులవారు పెంట్లండు ప్రభువుగారు ! చంద్రశాసన ప్రయోగమువలన స్వరాజ్యాందోళనము నాపగలమని తలంచుట తప్పుని వ్రాయుచున్నాను. నిరోధము ఆందోళకులను రహస్యవివేక కార్యచరణమున బురికొల్పును. ఎట్టిమేధావియగు సి. వి. డి. ఉద్యోగి యునను దానిని ఆపజాలదు. ఆశాంతిప్రబలును. ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశములకే మోసముకలుగును. పుషపయనశాంతి. లోలోపల రగులుచున్న అగ్ని. ఇట్టి స్థితినిబట్టి నేను ఘోషించజాలను! న్యాయయన పద్ధతులనవలించి బహిరంగముగ స్వరాజ్యాందోళనములో జేరుము. అది విప్లయ్యేనేని నా నాయకుడగు సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారివలెనే నేతృత్వమున నుద్ధరించుటకు సంసిద్ధుడనయి యున్నానని రామానుజాచార్యులు వ్రాసిరి.

ఈ మహాజనులు ఉత్తరవాదము లేని ఆందోళకులు గారు. పెంట్లండు ప్రభువుగారు, ఇండియా గవర్నరు పెంట్లం వారును వీరి మాటలకు దీనిని గుర్తించి, ఏమి చేయవలసినను బహు బాగ్రద్దోషి ముందుగా నాలోచించెదరు గాక యని తలంచుచున్నాము.

విరోధామహాసంగమము

(రైలు పరిశోధన)

ఇంగ్లండు

విగ్లాండు స్వపరిపాలక సమస్య.

లండన్, జూలై 11:—ఇంగ్లాండు స్వపరిపాలక విషయమును పరిష్కరించుటకు కొంతమంది శ్రేష్ఠులు లాయరు బార్నింగారు కామన్సు సభలో తెలియజేసిరి. ఇంగ్లాండులోనున్న అన్ని వర్గముల వారికి లాభము గలుగునట్లు ప్రభుత్వమువారు ప్రతినిధులను ఏర్పరిచిరి. కాంట్రీ కౌన్సిలులను బోర్డు కౌన్సిలులను గూడ ఈ సమస్యను పరిష్కరించుటకు పిలువబడిరి. పట్టణ పాలక సంఘమువారు (అర్బన్ డిస్ట్రిక్ట్ కౌన్సిలుస్) తమ తరపున నిర్దేశ ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనవచ్చును. క్రైస్తవాలయములతరపున 4 కురు మతగురువులు ప్రతినిధులుగా పేరకడను. వాణిజ్యసంఘమువారి తరపున వర్జీసు, బెల్గాట్టు కాన్సు సంఘమువారుగూడ ఈ సమస్యను పరిష్కరించుటకు వచ్చెదరు. ఇంగ్లాండు కార్మికసంఘమువారి తరపున 5 కురు ప్రతినిధులు నియమింపబడుదురు. సిక్స్ థింగ్సులకు 5 కురులు ప్రత్యేకింపబడును. ఇంగ్లాండులోనున్న అన్ని ముఖ్యసంఘములలో నుండి 15 కురు సభ్యులను దొరతనమువారు ఏర్పరిచెదరు. మొత్తము స్వపరిపాలక సంఘములో 101 సభ్యులుండెదరు. ఇంగ్లాండు స్వపరిపాలక సంఘమువారు తమ యభ్యుత్సాహ తామే నియమించుకొనిన బాగుండునని ప్రభుత్వమువారు చూచించిరి. కాని తాముగూడ నొక యభ్యుత్సాహి పేర్కొని వానిపేరును సాక్ష్యకౌముని యంగీకారమునకు వానికి తెలియజేసెదరు.

మేజరు రెడ్డెండు గారిని కొనియాడుట.

ఇంగ్లాండు స్వపరిపాలక విషయము గురించి ప్రధాన మంత్రిగారి పో డేవిలిక్ గారి పేరిట ఆయుధ్యము సభలకు గలనని నడుపుచు సిక్స్ థింగ్సు బండిలను విడుదలజేయుటని కోరిరి. కామన్సు సభలో ముప్రసిద్ధి గాంచినట్టియు, ధీమంతుడైనట్టియు పురాణపురుషుడైనట్టియు మేజరు రెడ్డెండు గారు మృతిచొందుటచే ఆపారకవ్యము చాటిచెనని లాయరు బార్నింగారు తమ విషాదమును తెలియజేసిరి. ఇట్టి యోగ్యుడైనట్టియు కారణభావనగలయైన రెడ్డెండు గారు చనిపోయినందులకు తమ విచారమును ఎంత వెల్లడించినను చాలదని లాయరు బార్నింగారు నడిచిరి. వయోవృద్ధుడైనను, యుద్ధము జేయుటకు కాలము చాటినను అత్యంతోత్సాహముతో రెడ్డెండు గారు స్వయముగ చణరంగమున శేకుటకు నిర్ణయించిరి. కామన్సు సభలో కడపటిసారి ఆయనచేసిన విజ్ఞప్తి నెన్నటికి మరువబాలము. ఆపారకవ్యమును అనేక విషయములందు చూచిన పోరిరి. కామన్సువుచే ఈయన చిరకాలములోనే అసహజముగ జేయబడిరి. ఆయన యొనర్చిన మహాత్కారములను మరొకరు జేసియుండవలదు. రెడ్డెండు గారు ఇంగ్లాండు దేశభక్తులలో నగ్గరగ్గారు. స్వాతంత్ర్యము నిమిత్తము ప్రజల విశ్వయుద్ధమును పోరుచున్న గ్రేటు బ్రిటనువారిలో చేడుడుగ పోరుటవలననే ఇంగ్లాండువారు తమ స్వపరిపాలకమునకు మార్గదానకము. ఇంగ్లాండు నిమిత్తము రెడ్డెండు గారు తమ ప్రాణమును గారితో నీచిరి. రెడ్డెండు గారి కడపటి మహావ్యూహము గురించి ప్రస్తావించుచు వారిని చణరంగమునుండి అగ్నిబురు పైరికులు అగ్నిబురు ఆయుధములను విధి విధివనములతో ఎట్లు గొంపోయినది లాయరు బార్నింగారు బాధపడుచుజేసిరి. ఇప్పుడు తాము తనకి విజృంభణయు రెడ్డెండు గారు ఇంగ్లాండు నాధ్యంతులకు ఏకాగ్రముండై తే తమప్రాణముల నప్పించికో ఆరణ్యంగమునను వారందరు తమరిని చనువుచుకోరగ ఈవిజ్ఞప్తి వివరమును విచరించి లాయరు బార్నింగారు తెలియజేసిరి.

రాజుగారు పూర్తిగ తుమిందులు.

లండన్, జూలై 11:—యుద్ధకార్యములయందు మహా పరాక్రమము గాగించుటచే రెడ్డి నెంటు క్యామికొగారిని సాక్ష్యకౌముడు పూర్తిగ తుమిందుడు. నుంచి యభ్యుత్సాహ కంఠమును గొల్పిరించినందులకు రెడ్డి నెంటు క్యామికొగారి ధీమంతులను గూడ మూడు కుర్రాళ్లను 1911 వ సం. జూలై 13 వ తేది బుధవారమున కీర్తిపాతకమున నిర్దేశించిరి.

బ్రిటనుదేశముయొక్క అపార యుద్ధవ్యయము.

లండన్, జూలై 11:—ఆర్థికవర్షముయొక్క మొదటి 9 వారములలోను సగుటకు 18 అన్ని బాపతుల వ్యయము 7,89,4000 పౌనులయెనని కామన్సు సభలో బోర్డు గారు నడిచిరి.

ఇంగ్లాండు ప్రధాన మతగురువు

స్వపరిపాలక పరిష్కారసంఘమున కేతెంచుట.
లండన్, జూలై 12:—ఇంగ్లాండు స్వపరిపాలక సంఘములో తేరినవారిలో ఇంగ్లాండు ప్రధానగురువొకడు.

ఒక నౌక 5 సముద్ర విమానములతో పోరుట

లండన్, జూలై 11:—జోషు కావలికాక అయిదు సముద్ర విమానములతో పోరి చెందింటిని నాశనముజేసి వానిలోనున్న నిర్బంధిని బండిలుగజేయవలయు తప్పిన సముద్రవిమానములు పారిపోయినవియు వా కాకార్యాలయము వారు నేడు తెలియజేసిరి.

బ్రిటిషు సంగ్రామోద్దేశములు.

లండన్, జూలై 11:—మిత్రమండలివారి సంగ్రామోద్దేశముల గూర్చి ప్రత్యేక ప్రకటనమునకు బ్రిటిషు దొరతనమువారికింబ ప్రత్యుత్తర మొసగిరి:—గ్రేటుబ్రిటను ప్రస్తుత సంగ్రామమున జయ కాంక్షతో బ్రవేశించలేదు. ఈ యుద్ధము నింకను నిర్వహించుచుండుటలో నట్టియుద్దేశము మాకేమియులేదు. అంతర్జాతీయ సంబంధముల స్థిరముగ నుంచుటకు, వాని గౌరవమును హెచ్చించుటకు గ్రేటుబ్రిటను యుద్ధమున బ్రవేశించినది. ఇప్పుడు మరియొక నూతనోద్దేశము గూడ వారి యుద్దేశముల మిగత మయ్యెను. పరదేశ నిరంకుశాధికారుల పాలనపై జరుగు స్యాతంత్ర్య మొనంగుటయే ఆ నూతనోద్దేశము. పోరింకును స్వతంత్రదేశముగ జేయవలయునను స్వాతంత్ర్యము యుద్ధమున యుద్దేశమున కే దొరతనమువారు మృత్యు పూర్వకముగ సంతరించుచున్నారు. ఇదివరకు యుద్ధము నిరంకుశాధికారుల పరిపాలించిన (పోరింకునందలి) భాగమునలే గాక జర్మను సామ్రాజ్యములు పాలించు (పోరింకునందలి) భాగములకు గూడ స్వాతంత్ర్య మొసగువలెదరు. ఈయుద్ధమునకు ముఖ్యమంతులను సంగ్రామోద్దేశముగాకయుని బ్రిటిషువారు కోరుచున్నారు. ఇకమీద నన్ని బాతులవారిని కౌభ్యానందములు కలుగునట్లును, మరియే యుద్ధములు జరుగకుండు నట్లులను మన మేగ్గురప ప్రయత్నింపవలయును. చరిత్రయందు చిరస్మరణీయులగు విల్సను గారు కాంగ్రెసునకుంపి సంతేజమునందలి ముఖ్యనూత్రములతో రుష్యావారికి కేటబించుటను బ్రిటిషుదొరతనము వారు మనఃపూర్వకముగ నంగీకరించుచున్నారు. నూత్రముల ననుసరించి గుం బ్రిటిషు ప్రజలు యుద్ధమున బ్రవేశించిరి. ఈ నూత్రముల ననుసరించియే వారి భౌతిక యుద్ధాభిప్రాయము వర్తిలగలదు. మిత్రమండలి వారి యొద్దంబడిక లింకులకు సమాచరముగనే యుద్ధునని బ్రిటిషు దొరతనమువారు నమ్ముచున్నారు. ఆవసరముకు నెడల ని యొద్దంబడికల తమకును, తమ మిత్రులకు నిష్ఠానుసారముగ యుద్ధములపరీక్షించి, వీనిని మార్చినను మార్చవచ్చును.

బ్రిటన్—గ్రీసు

లండన్, జూలై 11:—గ్రీసువీరులను స్వాధీనముజేసి కొనుటకు తనప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని కామన్సు సభలో రాబర్టు వెసింగు ప్రభువుగారు తెలియజేసిరి. గ్రీసుదేశము గురించి దొరతనమువారి యభిప్రాయమును కొలది కాలములోనే తెలియజేయ గలుగుచునని కూడ నడిచిరి.

మరణ వృత్తాంతములు.

లండన్, జూలై 11:—హిడింగుటక్ ప్రభువుగారు భృతినిగడిచిరి.
లండన్, జూలై 11:—ఇటీవల బండియా కార్యాలయమున చాట్టగు సి. వెల్లును ఎత్తిగారి ఉద్యోగముగురించి కొంత చర్చ జరిగిరి. ఈయన వ్యవస్థపై.

మెన్డొనాల్లు, జోవెట్టుగారల
రహదారిచీట్లు (ప్యాసుపోర్టులు)
లండన్, జూలై 11:—నిన్నటి సాయంకాలము సమావేశమైన ప్రజలసభలో, మెన్డొనాల్లు, జోవెట్టు గారల కొసగిన రహదారి చీట్లను దొరతనమువారు రద్దుజేయ వలయునని తెర్రెలు గారు సభలో నుప పాదించిరి. వారే యాంక్షలు సంఘాపనాభిప్రాయములను గూడ తెలియబరుపకు గనుక నట్లు చేయవలయునని వారివాదము. వారే వ్యతిరేకములుగ బోకుండినను గ్రేటుబ్రిటనునకు హానిచేయరు గనుకను, వారి ప్రయాణములన దానికెట్లయిన లాభమే గనుకను అటులచేయ నవసరములేదని వాద్యులుగా వాదించిరి. ఏదిచేయుటకును వెబ్రో గ్రామస్థితి నాలోచింపవలయుననియు, ఇప్పుడు ప్రతినిధుల నాపివేసిన రువ్యములు బ్రిటిషువారిల స్వకార్యమరంధరులుగ నెన్నవచ్చును గనుకను, వారు మిత్రమండలి వారిలో జేరుటను మానుటనుబట్టియే జయపజయములు నిశ్చయింపబడవలసి యున్నవి గనుకను ఇప్పటిలో వారికి రహదారిచీట్లుల సెలంగకుండుట హానికరమనియు బోనర్లుగారు చెప్పిరి. యుద్ధానకులతన బట్టి రువ్యములమిత్రుల కోరికను తిరస్కరింపగూడదని బ్రిటిషు దొరతనమువారు తీర్మానించిరి. ప్రతినిధుల రహదారిచీట్లులందువలన రద్దుజేయబడలేదు.

నావికులు - శాంతివాదులు

లండన్, జూలై 11:—నావికులచర్యను గురించి యితర సంఘములవారి యభిప్రాయము నరయుటకు నావికులయొక్కయు పటాలములందు నిష్ప చట్టాభ్యువారియొక్కయు సంఘమువారు యితర సంఘములవారికి సందేశ మంపుచున్నారని నిన్నటి దినమున ట్రైబ్యూను భవనమున జరిగిన సభలో హామీ విలసనుగారు నడిచిరి. గ్రేటుబ్రిటనులో ఇప్పుడు 80 క్లీలక్షలు కార్మిక ప్రజలు నిర్దమగనున్నారు. ఇందులో రెండులక్షల మననైనమాడ్డనలుగారు పని జేయుచో నావికసంఘము వారు సంతృప్తులగుదురు. ఈయన పయనముచేయుట కంగీకరించెదరు. లేనిచో ప్రతినిధులు ఇంగ్లాండును వదిలిపోవుటకు పిలువెను. వోటులను లెక్క పెట్టుటకు లండన్ పత్రికాలయమువారిని గోరిరి. హాంబుడు నావిక సంఘము వారు తాము సంగ్రహింపవలసిన కొంపాపమని ప్రధానసంఘమువారికి తెలియజేసిరి. స్క్రాండి నేవియన్ సంఘమువారు కూడ తమ సంపూర్ణాంగీకారమును తంతిములమున తెలిపిరి. మూడవల్లు జోవెట్టుగారికి ప్యాసుపోర్టులనిచ్చుట చాల శోచనీయుమని సభ వారందరు ఏకగ్రీవముగ తీర్మాన మొకదానిని జేసికొనిరి. బ్రిటిషు కార్మిక సంఘమువారి తరపున వీరు ప్రతినిధులుగ బోవుట కెట్టి యధికారము లేదనిగూడ అతేసింది. ఇంతియగాక జర్మనుల సంగ్రామ దౌర్జన్య మడుగంటువరకును బ్రిటిషుమిత్రమండలి వారికి ఎట్టి ప్రయోజనములేదని యభయపాస్త్ర మిచ్చువరకు బ్రిటిషు పౌరులరె తాముగూడ సమరమందు జయము పొందువరకు పోరెదమని కంకణముగట్టుకొనిరి. మూడవల్లు, జోవెట్టుగారి కిచ్చిన ప్యాసుపోర్టులను రద్దుజేయుటని ప్రధానమంత్రిగారిని కోరుచు ఒక తంతివాద సంపుటకు గూడ నిశ్చయించుకొనిరి.

దీనికి దొరతనమువారి ప్రత్యుత్తరము
ప్యాసుపోర్టులను రద్దుజేయుట అనివేక మైనపని యని కామన్సు సభలో బోనర్లుగారు తెలియజేసిరి. మూడవల్లు, జోవెట్టు గారు లండనుకు తిరిగివచ్చిరి.

బ్రిటిషు పైనికబలము.

లండన్, జూలై 11:—గతవారము రైల్వే యుద్యోగస్థులు 15 వేల మంది యుద్ధము నిమిత్తము పంపబడిరి. పైమున్పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ప్రభువున కొంత గందరగోళము జరిగినది. పిదప సమాధానపడిన పిదప జూలై మాసాంతమున కావలయు 5 లక్షల వైస్యములకు బదులుగ రైల్వే యుద్యోగస్థులు పోవుటకు అంగీకరించిరి.

బ్రిటనుదేశము-యుద్ధవ్యయము.

లండన్, జూలై 12:—1917 సం. జూలై మొదలు సెప్టెంబరువరకు యుద్ధవ్యయము నిమిత్తము దొరతనమువారు 89,48,59,200 పౌనుల యుద్ధవ్యయమునకు కలవొసంగుమని కోరిరి. యుద్ధమారంభమైనది మొదలు మిత్రమండలివారి కిచ్చిన బనులతో 40000 లక్షల పౌనులు వ్యయమైనవి

ప్రాము

అంగ్లేయులు ఇంకను జయముగ ముందుకేగుట.

లండన్, జూన్ 12:—బ్రిటిషువా రిట్లు ప్రకటించుచున్నార:— మెస్సెన్సుకు ఆగ్నేయములగ మే మింకను పురోగమము గావించుచు కొన్ని ప్రదేశములను పట్టుకొనుచునే యున్నాము. లాపాటరీ ఫారము చుట్టుప్రక్కల ఒకమైలువరకు రణముఖమును వ్యాపించియున్న శత్రుకందకములను సోమవారమునాటి యుద్ధమున స్వాధీనము జేసికొంటిమి. పగటిచేళ శత్రుదేశముందు మరికొన్ని స్థలములను ఆక్రమించుకొంటిమి. కొన్ని యుద్ధస్థిరంగులను, పైనికులను కూడ మావశము జేసికొంటిమి.

దారుణముగు శత్రుస్థిర ద్వంద్వయుద్ధము

లండన్, జూన్ 11:—ప్రధాన కార్యాలయమును గూటరు విలేజుకు డిల్లు తంతి సంవత్సరము:—1914 సం॥ నుండి మరల స్వాధీనముజేసి కొన్ని మొదటి బెల్జియం చిన్న రణముఖముందు శత్రుస్థిరతో ద్వంద్వయుద్ధము దారుణముగ జరుగుచున్నది. శత్రువును క్రొత్తస్థిరంగులను రణరంగమునందు ప్రవేశబెట్టుచున్నారు. పెద్దస్థిరంగులను ప్రోగుచేయుచున్నారు. మేముకూడ అదియే జేయుచున్నాము. మేము లాభముతో గూడ కొన్ని స్థానముల నాక్రమించితిమి. వివీకొండను స్వాధీనము జేసికొనుటకు 50 లక్షల షెల్లుల ప్రయోగింపబడెనని అంచనా వేయుటకు. మెస్సెన్సు నిమిత్తము 60 లక్షల షెల్లులు వెచ్చింపబడినట్లు అంచనావేసిరి. 7వ తేదీన జరిగినయుద్ధముందు క్రొత్తకపు టాంకుబండ్లుగూడ కొంచెము వినియోగించినవి. పూర్వముకంటె చాలభాగుగ టాంకుబండ్లు సహకారముగ పనిజేసినవి.

బ్రిటిషువారి గొప్ప స్థిరంగియుద్ధము.

లండన్, జూన్ 11:—వైస్రెసు నుండి బ్రిటిషు వైస్రములు స్థిరంగులను అతిదారుణముగ ప్రేరించుచున్నారని జర్మనుపత్రికలు నేటి మధ్యాహ్నము ప్రకటించినవి.

మెస్సెన్సు యుద్ధవివరములు.

లండన్, జూన్ 11:— మెస్సెన్సు యుద్ధసమయమున బ్రిటిషువారి నెదిరించుటకు జర్మనులు చేసిన బ్రహ్మాండ ప్రయత్న కథన మింకను జెప్పవలసియున్నది. ఆ ప్రయత్నము యొక్క ప్రబలస్వాహారితమునొక పరాసు విలేజురు ఇటుల వ్రాయుచున్నాడు సుమారుక సంవత్సరము క్రిందట న్యూ కాసిలు, కాడ్డిపుల చుట్టు ప్రక్కల నుండు సీమబాగుగను లున్న తావులను శత్రువు నిమిత్తము కొలదిమంది మనుష్యులు నియమింపబడిరి. రెండు కిలోమీటరుల విస్తీర్ణముగల ప్రదేశమును 19 యర్రలగ వారు ఆరుమాసములవరకును శ్రమిరి. ఇవన్నియు కొండ ననుసరించియే శ్రవ్యుడెను. ఇవన్నియు శత్రువుల విశేష సంరంభా లోపము జేయుచుండగనే సిద్ధము చేయబడెను వైస్రముల బోవుటకు 140 మీటరులవరకు కందకపువారి శ్రవ్యుడెను. దాని ప్రక్కల పెద్దపెద్ద గోతులు త్రవ్వబడెను. వానినిండ ప్రేలుకు వస్తువు లమర్చబడియెను. ఒక ఊణము సంతయు ఖ్యంస ధూళి చేయవలసిన దుర్బుద్ధికి యంత్రములు క్రిందటి శిలకాలము సరికే సిద్ధము చేయబడెను. అందుచేతనే క్రిందటి జనమనెల నుండియు జర్మను ప్రభువంశికి పైనికుల కి సంగతంతయు గోచరింప కుండెను.

ఈ భూకంపము అసాధారణ ప్రళయమని యతడు చెప్పుచున్నాడు. దానిమూలమున సెకకొండ ముంపుకు పోయెను. పల్లపు ప్రదేశముల సమత్వ మొందించెను. అరణ్యమును జలాశయముగ మార్చివేసెను. రెండు సంవత్సరముల నాటి చరిత్రను, రెండు శతాబ్దముల నాటి భూగోళమును తారుమారుగ మార్చివేసిరి. పోత్యుర్యువద్ద జరిగినటు లీభూకంపము వలన అగాధములగు గోతులేర్పడలేదు. అనేకస్థలముల వని మీదికెగువైన వని శత్రుకందకముల మీద ను, శిలరముల మీదను వర్షపరంపరలుగ పడియెను. అంత నా ప్రదేశమున తమ శత్రుశాసనాటికగ మారిపోయెను. ప్రేలుకు ముగిసిన పిమ్మట విశేష కాలమువరకు భూమి లోపలనుండి మండగర్జనములు వివరమృచుండెను. కొన్ని సందర్భములలో సగము చచ్చి పడియున్న జర్మను పైనికులు శ్రద్ధిపొందుచుండిరి. అప్పటినుండి యు వారికి గుండెబిల్లులు ఆఫోలోకమునంకి భయకంకితులగు మాన వారాసమునల దోచుకుండెను.

జయవంతమైన దాడి.

లండన్, జూన్ 12:— బ్రిటిషుపత్రిక లిట్లు వ్రాయుచున్నవి:— న్యూఘాపలు కుత్తరముఖముగ జయవంతమైన దాడిని గతరాత్రి మేమునల్పితిమి. మాఫేపలుకు దక్షిణము నను, ఆర్మం టెరిసుకు ప్రాగ్నిక్కునను శత్రువులదాడిని విఫలముగ జేసితిమి. వైస్రెసు కుత్తరభాగమునకూడ శత్రువుల దాడిని ప్రతిహతము చేసితిమి.

మెస్సెన్సు విజయప్రముఖత.

పారిసు, జూన్ 11:— మెస్సెన్సువద్ద బ్రిటిషువారు విజయముగలుటచే తినులలోయను స్వాధీనపరుచుకొనిరి. లీరీకుత్తరభాగముందున్న జర్మనుస్థానమునకు ఇది ముఖ్యప్రదేశము. వారి రాకపోకలకు చాల ననుగుణ్యముగ నుండెను. కాశ్యేయను అటవులందును తూర్పుగల్ఫీయా రంగముందును చిన్న యుద్ధములు జరిగినట్లు ఆస్ట్రీయనుపత్రికలు ప్రకటించినవని ఆధికారులు తెలియజేయుచున్నారు. రషియనులు గూడ చాల చురుకుగ పని చేయుచున్నారు.

రణరంగముందు పైనికులు మెలకువతో మెలగుట.

షెల్లుల నపుడపుడు ప్రయోగించుట. లండన్, జూన్ 11:— వైస్రెసుకు ప్రాగ్నిక్కునను ఈశాన్యమునను షెల్లులు అపుడపుడు ప్రేలుచున్నను దేనిని నిర్ణయించుటకు పీలులేదుండెను. మొత్తముమీద రణరంగ మంతయు చాల కలవరముగ నున్నది.

యూరప్

ఆస్ట్రీయను సంశ్లేషప్రతినిధులు రషియాకేగుట

లండన్ జూన్ 12:—రషియాకు సంధినిమిత్త మేగిన ఆస్ట్రీయా ప్రతినిధులు బందీలుగజేయబడుట వాస్తవమైన సంగతి కాని వారు పెట్రోగ్రేడ్వరకుపోలేదు. దీనిని గురించి ఎవరును గమనించుటలేదు.

నార్మన్లీపు ప్రభువుగారు ప్రవేశించుట.

న్యూయార్కు.—అట్లాంటిక్కురేవులో నార్మన్లీపు గారు ప్రవేశించిరి.

గ్రీసు

గ్రీసుదేశపు సమస్య.

లండన్, జూన్ 12:—గ్రీసుదేశపు సమస్యను గురించి పూర్తిగ పరిష్కరించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని ఏథెన్సునుండి తెలివార్చు తెలుపుచున్నవి. పూర్వవిదేశాంగ మంత్రియగు పరాసుమంత్రి పోనాప్టాగారు గ్రీసుదేశమందున్న మిత్రమండలి వారిసేవల తరఫున హైకమిషనురుగ నియమింపబడిరి. ఈయన స్వాల్పసమయ ప్రవేశించిరి. ఇవోప్లువాసి జెనరలు సారెయిలు, ఎం. వెనిజెలాసు గాగ్తో సలహా చేయుటకు సలహానికా చేయబడెను.

స్పెయిను

స్పెయిను టూర్పిడోను జర్మనుఅంతర్గాములు

స్పెయినుదేశమునకు గొంపోవుట.

క్యాడిజు, జూన్ 12:—స్పెయిను టూర్పిడో పడవ యంత్రములు పాడగుట జేసి దానిని జర్మను అంతర్గాములు స్పెయిను రేవులో ప్రవేశబెట్టినవి.

గ్రీసుదేశములో మిత్రమండలివారితై చేయు

కుట్రలను రూపుమాపుట.

హైకమిషను పోనాప్టాగారి రాయబారమువలన గ్రీసుదేశములను మిత్రమండలివారితై చేయబడుచున్న కుట్రలన్నియు అడుగంటించుటకు ప్రయత్నము జరుగుచున్నవని పరాసలు కాన్పించుచున్నవి.

చీనా

చీనా స్థితిగతులు.

పెకింగు, జూన్ 12:—చీనాప్రెసిడెంటుగారి కోరిక ప్రకారము చాంపక్ గారు టీన్సుటనుకు వచ్చిరి. తమ యంగ రక్షకు బలమును 2000 మందిని పెకింగుకంఠి మీరు పెకింగుకు వచ్చెదమని తెలియజేసిరి. అచట పార్లమెంటుసభను రద్దు చేయుట గురించియు మరికొందఱులను గురించి పీరు ముచ్చటించెదరు. పార్లమెంటు సభను రద్దుజేయుటకు ప్రెసిడెంటు గారు రెండుమాత్ర మంగీకరింపలేదు. సంగభుల్ను ము ఎప్పటికీలేదు యున్నది. మార్పు లేమియు కలుగలేదు.

ముఖ్య సమాచారములు

బొంబాయి గవర్నరుగారు నేటి దినమున రాజప్రతినిధిగారి భవనమునుండి వెడలిరి.

దంత సంస్థానాధిపతి గారు యుద్ధపుకర్ష్యుల విషయమై యిండియాదేశపు యుద్ధమునకు 50000ల రూపాయల నిచ్చిరి.

నిన్నటి గోజున సింగపత్రి జవీంబారు గారు ఉదక మండలములో గవర్నరు గారితో మాటాడుట కవకాశము గలిగెను.

రంగూను, జూన్ 12:—నిన్నటిరాత్రి 8-20 గంటలకు విద్యుచ్ఛక్తి యాకస్మికముగ తగ్గిపోవుట వలన నగరమంతయు నొక గంటవరకు చీకటి నయచుయ్యెను.

మజలీఫుర్ తేయాకులోటలో పనిచేయుచుండిన యుద్ధము కూలివారిడు ఆ తోట యింజనీరుగారిని యెదిరించి నందుకు గాను తేజ్ పూరు డిప్యూటీకమిషనరుగారు చెరి ఆజునెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి.

యుద్ధమునం దేపనిమిత్తమైన నవయోగింప పలసినదని నీమరాణు రాజుగారు రాజాబానక్ సింగుగారు రూ 1000 ల విరాళమునొసగిరి, రాజప్రతినిధిగా రావిరాళమును కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ స్వీకరించిరి.

కలకత్తానుండి దీర్ఘగరమునకు పంపబడిన యుద్ధపు సామానుల తోడను, క్షీరంగినుంగుతోను తూటాలతోను నిండి యున్న ఒక పెద్దపెట్టెయొనయినందుకు రైలువేపొలీసువారు దొంగలను వెతుకుచున్నారు.

పూనాలో జేనల్ వైద్యకాలకు యెదుట నున్న రాతి వై కూర్చుండిన ఒక సామ్యక్ష్మకుని మీదనుండి తాతాయంత్ర కాలలో ఇంజనీరుగా నుండినదోలో దొంగగారు తమమోటారు బండిని తీసుకుపోయినందుకుగాను అసిసెంటు కలక్టరుగారు కోలోగారికి నూలురూపాయలు జూర్యానానిధించిరి.

1917సం॥ మే 25-న తేదీని 'న్యూయిండియా' పత్రికలో దుఃఖాంతకనాటక మునుగిల్గి కక్రింద వంగ రాష్ట్రీయుడగు చందిచారక్ నాగ్ నుగురించియు వారికి రంగూక్ చెజి సాలయందు జరిగిన అన్యాయమును గురించియు ఆయన తండ్రికి తన కొమరుని శరీరాగోగ్యస్థితిని తెలియజేయుట లేదనియు చందిచారక్ నాగుగారి లిండ్రి వాక్కులమును రంగూక్ పోలీసు ఉద్యోగస్థుడు తప్పక భాషాంతరీకరించి ఆయన కొమరుని అన్యాయముగ కారాగృహవాసునిగ జేసిననియు, పోలీసు క ప్రభుత్వము వారు గూడ ఈ పోలీసు ఉద్యోగస్థుని శిక్ష పుడు భాషాంతరీకరణ మంగీకరించి చందిచారక్ నాగుగారిని చెజిసాలయందుంచినదియు, వ్రాయబడెను. ఇందేమియు సత్యములేను. పోలీసు ఉద్యోగస్థుని ఎదుట చందిచారక్ నాగుడనుకొని డిన్సిన్ వాక్కులయందు తమ పుత్రునకు ఓకోధముగన్న సంగతేమియులేదు. జనకుని వాక్కులమున పుత్రుని బంధించినట్లు ఆ సత్యము. తనపుత్రుని ఆగోగ్యనిదయమై జనకుడనుకొని వారికెట్టి సమాచారము తెలుపలేదని నేరాగోపణము జేయబడినది. చెజిసాలయందున్న కాలమున పుత్రునితో మాట్లాడ నియలేదను సంగతి వాస్తవముగాని ఆయనకు తనకొమరుని శరీరాగోగ్యము గురించి ఏమియు తెలియజేయలేదనుట శేవలము కల్గ. రంగూక్ జెనరలు వైద్యకాలనుండి దుర్బలస్థితినుం దుండగనే పోలీసు ఉద్యోగస్థులు చందిచారక్ నాగ్ ను గొంపోయి రనియు, జనకునకు ఏసంగతియు తెలియజేయలేదనియు గూడ నూచింపబడినది. సకాలములో పుత్రుని సంగతేమియునకు రంగూక్ నుండి కాకనై గొంపోవుచున్న వార్తను ఎఱుగకుండుటచేసి తివాతములకు దగిన ఉడుపును సమకూర్చుటకు తండ్రికి పీలులేకపోయెననియుగూడగింద మోపబడినది. కాని ఇంకూడ కేవలము అవ్యుత్తము. వైద్యకాలాధికారి అనుమతి మీదనే పోలీసువారు చందిచారక్ నాగ్ నుగొంపోయినదియు అతని జనకునకు తగిన వ్యవధిలోనే తెలియజేయబడెననియు, సంగతేమియును బోవునయమున నువకుని గృహమునకు గూడ పిలిపించి పోషింపబడినదియు ఏతరమువారు తెలియజేయుచున్నారు.

దేశీయతంత్రీవార్తలు

పోలీసుకోర్టులో మరణించుట.

కలకత్తా, జూన్ 12:— హైకోర్టువారి ఆదేశములకు వ్యతిరేకముగా కలకత్తాలోని కలకత్తా పోలీసుకోర్టులో మరణించుటకు అనుమతిని ఇచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. ఆదేశములను అనుసరించుటకు అనుమతిని ఇచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. ఆదేశములను అనుసరించుటకు అనుమతిని ఇచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది.

బొంబాయి పురపాలక సంఘము

బొంబాయి, జూన్ 12:— క్రిందటి సోమవారమునాటి బొంబాయి పురపాలక సంఘసమావేశ సమయమున సర్ దీక్షా వాచాగారు సభకు వచ్చునప్పుడు సభ్యులందరిని హస్తముతో వారి నాదరించిరి. వారికి నైట్ హుడ్లు బిరుదు మీయబడినందుల కధ్యక్షులు వారి నభినందించిరి. తాముతమ దేశసేవనుమాత్రమే తమకై కొలదిని జేసిరనియు, ఇంక నులు సేవకుగలగనియు సర్ దీక్షాగారు చెప్పిరి. హిందూదేశమునందలి స్థానిక స్వపరిపాలక సంఘమునందలి సభ్యులందఱును వీరుపడినపుడెల్ల ప్రజలచేతనే ఎన్నుకొనబడవలయునని డాక్టరు సుజ్ఞాగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానము చర్చింపబడెను. హిందూదేశమునందలి సంగతిని బొంబాయి పురపాలక సంఘమువారిచే తీర్చింపబడజాలదని డాక్టర్ సేతన్ గారు వాదించిరి. బొంబాయి పురపాలక సంఘము హిందూదేశమునందలి అన్ని పురపాలక సంఘములకును మార్గదర్శకముగ నున్నదని పెద్ద పెద్దవా రొప్పుకొనుటచే నూభియాగారి తీర్మాన మసంగ తముకాదని జేష్ట్ జుజుగారు చెప్పిరి. తీర్మానము రిజోల్వనుధిలో నింక చర్చింపబడును.

ఇంజనీరుగారి నగౌరవించుట.

కలకత్తా, జూన్ 12:— తేజపూరు మాజులీపూరు తేమావతోటలోని ఎనమండ్రు కూలీలు ఆంగ్లేయ ఇంజనీరు బ్రెట్టాగారి నగౌరవించుటవలన వారికొక్కకరికి ఆరేసిమానముల కతనశిక్ష విధింపబడెను.

హిందూదేశ వర్తకాధికారి-నూతనోద్యోగము.

అలహాబాదు, జూన్ 12:— పయోనీరు ప్రతికిలుల వ్రాయుచున్నది. భారతీయ సహాయాధికారితో హిందూదేశమున కొక వర్తకాధికారి (ప్రేమ కమిషనరు) నియోగించుటకు ఇండియా కార్యదర్శిగా గంగేరించిరి. ఈయనకారి లండను నగరమున నుండును. అధికారు లీసంగతిని త్వరలోనే ప్రకటించెదరు. హిందూదేశ బ్రిటిషుదేశ వర్తకాధి వృద్ధిని గూర్చిన సమస్యల నీయధికారి సలహాగూతతో ప్రత్యేకముగ జూచుచుండును.

శ్రీవిద్య.

బెంగళూరు, జూన్ 11:— హిందూదేశములో విద్యుద విస్తరింపజేయుటకును, హిందూదేశ శ్రీవిద్య సభివృద్ధి జేయుటకును అభిలభారతోద్యమము నొకదాని ప్రారంభింపవలయునని "మెనూరు సోషల్ రివ్యూ" సంపాదకులు జి. ఆర్. జూయసరుగారు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈయనద్యమమున సామభూతి గల బరచి, వనికొకట బనిచేయ నిచ్చుగించి న వారి లో ద బ్లి యు. సి. బె న స్త్రీ గారి కు మా రైజ్లయిరు సలిగాకొకరు. ఆమె ఇంగ్లండునందలి హైందవ శ్రీవిద్యసంఘ కార్యదర్శినిగ నుండెను. ఎ.కె. జి. చంద్రావార్మగారు, కమలా సత్యానందము సతిగారుగూడ నీయద్యమముతో నేకీభించిరి. వైమానపత్రిక కొకయు త్రెమును వ్రాయుచున్నయిరు సతి ఆంగ్లదేశమున హైందవ శ్రీవిద్యాభివృద్ధిమిత్త పెట్టిపని చేయుచున్నదియు వ్రాసెను. ఇందునిమిత్తము పనిచేయుచున్న సంఘము లచట నాలుగున్నవి. ఈసంఘముల వారు హిందూదేశ శ్రీవిద్యాభివృద్ధి నిమిత్తము ఇంగ్లండులో ననేకమంది హైందవోపాధ్యాయుల తయారు జేయుచున్నారు. హిందూదేశమున ఉపాధ్యాయుని కళాశాల స్థాపించునరకును ఇంగ్లాండుదేశమున నిర్మికళాశాలల స్థాపింపవలయునని వారియుద్దేశము. తగినంతమంది ఉపాధ్యాయులు శిక్షకులై సమీకృట హిందూదేశమున శ్రీకళాశాలల స్థాపింపవచ్చును. ఇంకను సుఖము వారు హిందూదేశ శ్రీవిద్య సంగతినూ

చారములగూడ సరయుచుండును. ఈయనదేశముల నెరవేర్చుటకు వారు హిందూదేశ దోరతనము వారి సహాయమును గూడ కోరెదరు. సంఘమువారి రివివర కచ్చడే యొక బాలికా యుపాధ్యాయుని సిద్ధముజేసిరి. ఇంకొక యామె శిక్షలోనున్నది. గోల్డ్ గారి జ్ఞాపకచిహ్నముగ సర్ విలియమ్ వెడ్డరుబర్నూ గారిచే స్థాపితమైన గోల్డ్ విద్యార్థి కార్యక్రమమునుగూడ వీరు నిర్వహించుచున్నారు. భారతీయులకును, యూరోపియనులకును మిత్రభావము నెలకొల్పుటయేగాక భారత బాతీయ సంఘము హైందవ శ్రీవిద్యయొక్కయు బాలికల యొక్కయు విద్యాభివృద్ధి, నిమిత్తము విద్యార్థి వేతనములు మొదలగు వనతుల నొనగూర్చుట కొకనిధిని స్థాపింప ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇప్పడప్పుడే భారతీయ విద్యసంఘ మొకటి నెలకొల్ప బడినది. హిందూదేశ శ్రీవిద్యవలనన, శ్రీవిద్య కొకటను చేయుచున్న సేవనంతయు సంగ్రహించుటకును ఎక్కువ సేవను జేయుటకును శ్రీవిద్యభివృద్ధి కారకుల బాతీయ సంఘ మొకటి స్థాపింపబడెను. హిందూదేశము నుండి ఇంగ్లండునకు నోవు హైందవ ఉపాధ్యాయుల సహాయాధ్య మొక సలహా సంఘముగూడ మాధ్యమిక పాఠశాలా ప్రధానోపాధ్యాయులందరిచే నెలకొల్పబడెను. ఈ యుపసంఘమువారి లెక్కలకు దేశమున ఉపాధ్యాయునిపరీక్షయందు కృతార్థులైనయామెను ముఖ్యము లగు ఆంగ్లేయ పాఠశాలల జూదుటకు తగిన యేర్పాటుల జేసిరి.

కూకాబెక్కువారు నిర్బంధక వైనికత్వము వలదనుట.

కూకాబెక్కువారు నిర్బంధక వైనికత్వమును ఆంగ్లేయులకు పోవుటచేతను, కూకాబెక్కు ప్రభుత్వకార్యదర్శి పాటు నాడుగారు తమ ఉద్యోగపదవి నిత్యజించుటచేతను కనడా దేశమున రాజకీయస్థితిగతులు కడుఁబోదకరముగ నున్నవి. రెండవ ప్రకటన వినినతోడనే ఆంద్రును కలవరము జేసిరి. ఏతత్కారణమున కామన్నసభయంతయు క్రిక్కిరియించెను. సర్ రాబర్టుబోర్డెంగారు నిర్బంధక వైనికత్వము క్షిణించి సభ్యులకు తెలియ జేయ దొడంజెను. నియోజిత పద్ధతి ప్రకారము 100 వేల కెక్కువ గాకుండగ సహాయ సేవక ఈనిర్బంధక వైనికత్వమువలన ఏర్పరుపబడును. మాడు న్యాయస్థానముల వారు వైనికత్వము ఎంచెదరు. మొకటి న్యాయస్థానమునందు ఇద్దరు ఉద్యోగము లుండును. ఇందులో ఒకరిని జిల్లా జడ్జిగారు నియమించెదరు. రెండవ వానిని పాల్లమెంటు సభవారిచే నియమింపబడిన ఎన్నిక సంఘమువారిచే నియోగింపబడును. ఈ యిద్దరును ఆ దేశమునకే సంబంధించి యుండ వలయును. ఈ న్యాయస్థానము వారు ప్రత్యేకితుల విషయములను పరిష్కరింతురు. రెండవ న్యాయస్థానమువారు అప్పీళ్ళను విచారించెదరు. ఒక్కొక్క రాష్ట్రములో ముఖ్య న్యాయమూర్తి ఈ న్యాయస్థానమును పేర్కొనెదరు. మూడవ న్యాయస్థానమువారు కూడ అప్పీళ్ళనే విచారించెదరు. దీనియందు కనడాదేశపు సుప్రీముకోర్టు న్యాయాధికారి గూడ పనిజేసెదర. ఈయనకూడ అప్పీళ్ళనుపరిశీలింపి విషయనిర్ణయమును జేయించెదరు. గ్రేటుబ్రిటనులో ప్రత్యేకితులగు నున్న వారికలెనే కనడాలో గూడ ప్రత్యేకితులు ఆహుక్కులనే బడయుదురు. 20-44 ఏండ్ల మధ్యనున్న వారందరును వయసు ప్రకారము పూలములోనికి సాయముగ ప్రియవబడుదురు.

తిరుపతి మహాతు గారు దేవస్థానముయొక్క సామ్యును ఆపహరించుచున్నారను ఆపహరణమునై ఆయనవీధి దాఖలు చేయబడిన కేసును చిత్తూరుజిల్లా చండ్రగిరిలో జిల్లామేజస్ట్రిటుగారికి సహాయముగా పనిచేయుచుండిన జి. ఎస్. రాజర్షన్ ఐ. సి. ఎస్. గారు విచారించుచున్నారు.

నరసాపురపు తాలూకాభివృద్ధి సంఘము.

ఆంధ్రశ్రీవిద్య బహుమతి పరీక్ష ఫలితములు.
మొదటి తరగతి: 11, 19,
రెండవ తరగతి: 2, 3, 4, 5, 8, 13, 14, 16, 17, 20, 22, 23, 24, 25, 27, 36, 38, 39.

గడచిన సోమవారమునండియు బొంబాయి నగరమున, బొంబాయిరాజధానియందు చాలభాగమునను వృక్షములు ప్రారంభించెను. ఆ నాటి యుదయమున కొన్ని వృక్షములు పడి మధ్యాహ్నమున ప్రొద్దుటకంకె, యెక్కువ వాన కురిసెను. రాత్రియందు గాలివానయుకూడ ప్రారంభించెను.

Latest Telegrams.

[REUTER.]

LONDON, June 12
Sir Robert Borden introducing compulsory Service Bill in dominion. House of Commons laid stress on obligation to reinforce gallant troops in field. If we did not provide them with these reinforcements with what countenance should we meet them on their return. He was not too much concerned for day bill became law as for when these men returned if it were denied. In conclusion he said:—"This afternoon Canadians are pressing invaders back in France and Belgium. Let us prove ourselves worthy to call them comrades. Some may have made the supreme sacrifice for Canada even as we speak. Let us summon in thought these brave comrades, firm of heart and strong of purpose those who have fought, yes, and those who shall fight no more. Let us summon them in spirit to our determination. Let us speak and determine as if they were in our midst." (Cheers).

Laurier assured Premier that debate would be conducted with frankness and moderation by opposition side as befitting free British citizens. He appreciated that duties devolving on Borden were of great magnitude but his own were scarcely less important. Owing to rigid Spanish censorship Spanish situation is not clear. Substitution of Dato's cabinet for previously ministry is not regarded as momentous but it is significant that overthrow of Liberals was accomplished under military pressure instigated according to several Spanish papers by Germany. Dato's programme comprises complete neutrality.

TOKIO.—Business men heartily support new National Commission (See June 4th) believing it means non-interference in internal affairs of China loyal support of British alliance and cultivation of confidence and friendship abroad. Best informed people state that commission will undoubtedly strengthen country's position.

BOMBAY

Bombay Corporation

A Discussion on Local Self-Government

BOMBAY, June 12.
At the monthly meeting of the Bombay Corporation, the President Mr. McBair, on Monday, congratulated Sir Dinsbaw Wacha who was cheered by the members, as he entered, on his receiving the Knighthood. Sir Dinsbaw said that he had merely discharged his duty to the country and would continue to serve it to the best of his ability and power. The Corporation discussed a resolution brought forward by Dr. Sukhja that all members of the local self-governing bodies in India should be elected by the public wherever wholly elective bodies would not be impracticable. Mr. Ph-roze Sethna submitted that the resolution was not in order as the Corporation could not speak on behalf of all the municipalities in India. Mr. Jamsetji pointed out that according to Dr. Sukhja himself the Bombay Corporation had been spoken of as a modern institution by eminent authorities and Dr. Sukhja had not made out a case for a change in the constitution. Further consideration of the resolution was postponed to the next meeting.

Brief Telegrams.

The Indian War Loan subscription by the Civil and Military Station Bangalore amounts to Rs. 30,46,220 including the Post Office Certificates.

The "Times of Ceylon" understands that the Australian Government has undertaken to prohibit the importation of foreign teas and obtain supplies from India and Ceylon.

The Railway Police are enquiring into the mysterious disappearance of a box of cartridges from a Government depot consisting of two boxes of ammunition and five boxes full of military stores recently sent from Calcutta to Delhi.

Mrs. Geddes, wife of Professor Patrick Geddes, the well-known biologist and town planner died in Calcutta of typhoid on Friday last. The deceased was about forty years of age and was said to have been an admirer of the state Swami Vivekananda and used to reside frequently at Belur Nath. Her remains were cremated.

The Mysore Text Book Committee for the next five years has been constituted and there are 41 members on it including the Inspector General of Education, President, and the Kannada Translator to the Government as Secretary. Among other members Miss Butler, Principal of the London Mission High School, Mr. Humza Hussein D., and Sessions Judge, Mysore, Rev. E. W. Thompson of the Wesleyan Mission, Tumkur, Mr. Basava Iyya, Advocate Bangalore City Mr. C. R. Reddy, Principal of the Maharaja's College, and Mrs. K. D. Rukmani Amma, Superintendent of the Maharani's College.

Mr. K. Ahmed, Barrister-at-Law, Secretary to the Bengal Jopedars and Ryots Association has written to Mr. Gandhi inviting him to Bengal to make an investigation into the conditions and grievances of the Bengal peasantry. It is not yet known whether Mr. Gandhi has accepted the invitation.

UNITED PROVINCES

Trade Commissioner for India.

A New Appointment.

ALLAHABAD, June 12.
The "Pioneer" says: The Secretary of State has auctioned the appointment of a Trade Commissioner for India in London with an Indian assistant, and the official announcement on the subject may shortly be expected. The Trade Commissioner will devote special attention to questions relating to the development of Indo-British trade.

THE GREAT WAR

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN

Britain's Enormous War Expenditure.
Daily Average Increased.

LONDON, June 12.

In the House of Commons Mr. Bonar Law stated that the daily average expenditure of all sorts during the first nine weeks of the financial year was £7,884,000 sterling. He hoped that the rate of expenditure would decrease.

The Irish Convention.

Premier Announces Composition.

LONDON, June 12.

In the House of Commons to-day, Mr. Lloyd George announced the composition of the Irish Convention. He stated that the Government had sought to secure representatives of everyday life in Ireland and they had invited County Councils and Borough Councils to send their Chairmen. Urban District Councils would be invited to select two representatives and churches would be represented by four Catholic Bishops, the Archbishop of Dublin and Doctor John Linn, Moderator of the Presbyterian Assembly. In addition the Chairmen of the Chambers of Commerce of Dublin, Belfast, and Cork would be invited and there would be five representatives of Irish Labour interests. Mr. Redmond and Sir John Lonsdale would be asked to select five representatives of their parties, Mr. O'Brien two of his followers, Irish Peers two, and Unionists of South Ireland five, while five places would be reserved for Sinn Féiners. The Government would nominate from among the leading Irishmen of all sections fifteen members of the Convention in the total number of which would be 101. The Government would prefer that the Convention should nominate its own Chairman, but was prepared to nominate a Chairman, and submit his name to the King for approval.

Tribute to Major Redmond.

After Mr. Devlin had asked the Premier as a preliminary to the Convention, which he said all hoped would succeed, to announce the release of Sinn Féin prisoners, Mr. Lloyd George expressed the deep sense of loss pervading the House at the death of Major Redmond, one of its best known, oldest and best loved members. The Premier said he could not adequately express the sorrow they must feel at the fall of this lovable and chivalrous figure. Although above military age Major Redmond voluntarily sought perils and privations with a cheerful courage. They would never forget the appeal he made on his last appearance in the House of Commons. He had taken part in some of the bloodiest battles of the War and looked worn and aged with the privations that his years untried him to bear, and none could have challenged him if he had claimed that he had done his share. Major Redmond above all was an Irish patriot. Ireland's greatest opportunity to win liberty for herself was by fighting side by side with Britain in the great world struggle for freedom. It was for Ireland he gave his life. Mr. Lloyd George quoted Major Redmond's last speech and recalled that he was carried tenderly and reverently from the battlefield by Ulster soldiers on an Ulster Ambulance. Mr. Lloyd George said that the appeal he had just read came to them all from the grave on the frontier of the land which Major Redmond gave his life to liberate.

Protestant Primate of Ireland Invited.

LONDON, June 12.

The Protestant Primate of Ireland is also among those invited to join the Irish Convention.

Drifter Fights Five Seaplanes.
Two Enemy Machines Destroyed.

LONDON, June 12.

The Admiralty announces that a Dover patrol drifter to-day engaged five enemy seaplanes and destroyed two, taking the occupants prisoners. The remaining seaplanes escaped.

King Grants a Free Pardon.
For War Services.

LONDON, June 12.

It is stated that the King had granted a free pardon in consequence of his valuable services during the War to Lieutenant Cameron. He and his wife were each sentenced to three years' penal servitude at Edinburgh in June 1911 for fraud in connection with a pearl necklace.

Seamen and Pacifists.

UNION'S ATTITUDE DEFINED.

Cancellation of Passports Demanded.

LONDON, June 12.

In the course of yesterday's meeting in Trafalgar Square, Mr. Havelock Wilson said that the Seamen's and Firemen's Union was circulating other Unions with the view to obtaining their opinions regarding the sailors' action. There were three-and-a-half million organised workers in Great Britain, and, if it be found that Mr. Macdonald represented even half a million, the Union would be satisfied, and he would be permitted to proceed. Otherwise the delegates would never be allowed to leave England. The London Press would be invited to count the votes. The Union had received a telegram from the Dutch Seamen's Union, declaring it would not carry the Peace Delegates and Scandinavian Unions had wired their full approbation. The meeting unanimously passed a resolution deploring the issue of passports to Messrs. Macdonald and Jowett, repudiating their claim to represent British Labour, and affirming the determination of the British

citizenship to wage war until German Militarism had been destroyed and guarantees secured for the British and their Allies. It was further resolved to send a telegram to the Prime Minister requesting the cancellation of the passports.

Government's Reply to Demand.

LONDON, June 12.

Replying in the House of Commons on the motion in favour of cancellation of their passports, Mr. Bonar Law pointed out the unwisdom of such a step. Messrs. Macdonald and Jowett have returned to London.

British War Aims.

Government Reply to Russian Note.

LONDON, June 11.

His Majesty's Government's reply to the Russian Note regarding the Allied war aims states that they heartily concur in the sentiment of the proclamation to the Russian people which declared that Free Russia did not purpose to dominate other peoples or deprive them of their national patrimony or forcibly to occupy foreign territory. The reply proceeds:—"Great Britain did not enter the war as a war of conquest and are not continuing for any such object. Their purpose was at the outset to defend the existence of and enforce respect for international engagements. Another object has now been added, the liberation of populations oppressed by alien tyranny. The Government heartily rejoices at Free Russia's intention of liberating Poland. Not only Poland, which the old Russian autocracy ruled, but equally that within the Germanic Empires. The British democracy wish Russia Godspeed in this enterprise. Beyond everything we must seek a settlement which will secure the happiness and contentment of peoples and take away all legitimate causes for future wars. The British Government heartily endorses the Russian acceptance and approval of the principles laid down in President Wilson's historic message to Congress. These are the aims for which the British peoples are fighting and they are the principles by which their war policy will be guided. The British Government believes that, broadly speaking, the agreements between the Allies are conformable to these standards, but, if the Russian Government desire it, they, with their Allies, are quite ready to examine, and, if necessary, revise these agreements.

Britain's War Expenditure.

LONDON, June 12.

Government will ask for credit of £39,483,200 sterling for the third quarter of 1917 making a total since war four thousand millions sterling including advances to the Allies.

Britain's Man Power.

Fifteen Thousand Railway Men Released.

LONDON, June 12.

The "Times" understands that at the end of the last week, fifteen thousand Railway men were released for military service. There has been some friction but owing to 'give and take' spirit there is no doubt that the full quota of railway men can be furnished towards half-a-million fresh troops demanded by the end of July.

Mr. Mac Donald's Mission.

LONDON, June 11.

In the House of Commons yesterday evening, Mr. Terrell moved on adjournment and pressed the Government to cancel Mr. Macdonald's and Mr. Jowett's passports as they did not represent any substantial body of English opinion.

Mr. Wardle on behalf of the Labour Members pointed out that they were not going as representing British Labour. They could not injure Great Britain and might help her. He refused to believe that they would give advice in favour of a separate peace.

Mr. Bonar Law replying said that it was necessary for the House to throw itself into the atmosphere in Petrograd. He believed that the final issue of the war depended upon Russia's attitude. If the delegates were not allowed to proceed, the Russians would say, that Russia was asked to continue the war for England's sake and that the English were afraid to allow the small minority to express their view. Mr. Bonar Law believed that the Russian Government intended to use Russia in the fight on behalf of our cause for which we were all fighting therefore we should try to make their path easy and meet their request, that representatives of all classes of labour adherents, should proceed to Petrograd, Messrs. Buchanan and Henderson, as men on the spot, had impressed on the Government the strong inadvisability of refusing passports. The British Government had weighed all these considerations and had concluded that in the interests of the prosecution of the war it would be unwise to refuse our Russian Ally's request.

Britain and Greece.

Control of Thessalian Harvest.

LONDON, June 12.

In the House of Commons Lord Robert Cecil stated that steps were being taken to secure control of the Thessalian harvest. He hoped to be able to make a statement regarding the Government's policy towards Greece very shortly.

Obituary.

Earl of Haddington.

LONDON, June 12.

The death is announced of the Earl of Haddington.

TELEGRAMS.

Dr. C. Hermann Ethel.

LONDON, June 12.

The death is announced of Dr. C. Hermann Ethel, whose employment under the India Office was recently discussed in the House of Commons.

RUSSIA

Austrian Peace Delegates to Russia.

LONDON, June 12.

Regarding the supposed Austrian peace delegates to Russia, it is now clear that these were taken prisoners and they never reached Petrograd. The Mission is not regarded seriously.

AMERICA

Lord Northcliffe Arrives.

LONDON, June 12.

NEW YORK.—Lord Northcliffe has arrived at an Atlantic port.

Conscription in Canada.

LONDON, June 12.

OTTAWA.—The Canadian political situation is most interesting in view of Quebec's opposition to conscription and the resignation of Mr. Patenaude, Secretary of State. The latter announcement caused a sensation, hence the galleries of the House of Commons were crowded to hear Sir Robert Borden introduce and explain the Conscription Bill. The latter provides for reinforcements not exceeding one hundred thousand by the selective system. Three Tribunals will make the selection. The first, composed of two persons of each locality, one chosen by the Country Judge and the other by the Board of Selection appointed by Parliament. This Tribunal will decide exemptions. The second Tribunal is the Appeal Body designated by the Chief Justice of each province. The third Tribunal is also an Appeal Body consisting of the Judge of the Supreme Court of Canada, who will also determine the conditions of appeal. Those exempt will be practically in the same position as the men exempted in Great Britain. Reinforcements will be called to the Colours in ten classes, according to age beginning at twenty and ending at forty-five.

GREECE

The Greek Question.

Radical Action Foreshadowed.

LONDON, June 12.

A telegram from Athens says, that radical resolutions appear to be in the course of preparation for the settlement of the Greek Question. M. Jonnart formerly French Minister for Foreign Affairs who has been appointed High Commissioner for the Allies in Greece, has arrived at Salamis and has proceeded to Salonika to consult General Sarraill and M. Venezelos.

Ante-Entente Machinations in Greece.

LONDON, June 12.

Telegrams from Athens are greatly delayed but it is understood that the mission of Jonnart high Commissioner for the Allies betokens strong measures for the purpose of ending the machinations against the Entente.

SPAIN

An Enemy Submarine Towed Into
Spanish Port.

LONDON, June 12.

CADIZ.—A Spanish torpedo boat has towed in a German submarine with engines damaged.

CHINA

Situation in China.

General Chanchsun Summoned.

LONDON, June 12.

PEKING.—General Chanchsun whom the President summoned to Peking arrived at Tientsin and sent his bodyguard of two thousand troops to Peking. He now says he will come to Peking and mediate on certain conditions including the immediate dissolution of the Parliament which the President has hitherto firmly refused. The Situation is practically at a standstill.

BRITISH FRONT

The Great Explosion.

Vivid Description of Mine and its Effect.

LONDON, June 11.

The whole story of the great explosion before the British offensive against the Messines Ridge remains to be told, but an indication of the elaborateness of the preparation and the immensity of the scheme is given by a French correspondent at the British Headquarters. He says that nearly a year ago a demand was made of the coalfields around Newcastle and Cardiff for a few hundred expert miners skilled at digging and in the art of explosions. They worked for about six months at digging for a length of two kilometres under the slopes of the ridge in nineteen mine chambers under the slopes of the enemy's most formidable cemented and armed fortresses. The gallery for advancing had to be dug for one hundred and forty metres and quadrangular pits similar to the cage of a lift were constructed and crammed with high explosives. The electric wires which were to cause the fatal spark in one second were ready at the end of last winter. Hence, since January, the first line German troops have been living unconsciously above a sleeping inferno.

The correspondent adds that the convulsion was like a supernatural cataclysm. It wrecked a hill, filled up marshes, changed a wood into a lake, and changed the history of two years and the geography of two centuries. The mines upon exploding did not make deep craters like at Pozieres. They hurled violently towards the sky great masses of earth which fell back slowly in showery, on the trenches and garrison fortresses and converted an

TELEGRAMS.

enormous area into a cemetery. For hours after the attack, repeated dull sounds came from the earth below. In some cases the Germans were dug out half-suffocated and since then the soldiers are listening between the crash of shells for cries of frightened humanity coming from the underworld.

British Still Progress.

Mile of Enemy Trenches Taken.

LONDON, June 12. A British communique says:—We continue to progress south-eastward of Messines. We captured the enemy's trench system on Monday morning in the neighbourhood of La Potterie farm on a front of about a mile. During the day we gained further ground in this area and captured seven field guns and some prisoners.

Active Artillery Duelling.

The Situation at Messines.

LONDON, June 12. Reuter's correspondent at Headquarters wires that the situation along the front of the first little bit of Belgium retrieved since 1914, remains one of active artillery duelling. The enemy has brought up a number of fresh guns and is regrouping his heavy guns. We are doing the same, but we now have the advantage of position. It is estimated that the taking of Vimy Ridge cost five million shells and the taking of Messines six millions. The new pattern tanks were called on to do little in the battle on the 7th, but they certainly manoeuvred in more perfect co-ordination with the movement of troops than ever before.

Intense British Artillery Firing.

A German Report.

LONDON, June 12. A German communique this afternoon reports that the British artillery firing is spreading from Ypres.

A Successful Raid.

LONDON, June 12. A British Communique says: We made a successful raid last night northward of Neuve Chapelle and repulsed enemy raiders southward of Neuve Chapelle, eastward of Armentieres and northward of Ypres.

Importance of Victory of Messines.

LONDON, June 12. PARIS.—A Semi-official statement says the British victory at Messines is now complete and the British dominate the valley of Lys which is the most essential German communication north of Little. The statement draws attention to the Austrian communique reporting lively skirmishes in the wooded Carpathians and East Galicia and general activity of the Russians.

Intermittent Shelling and Extraordinary Activity.

LONDON, June 12. Reuter's Correspondent at headquarters wires that intermittent shelling east and northeast of Ypres does not appear to indicate anything definite but rather suggests jumpiness. Extraordinary activity prevails over practically the whole present battle front.

General Plumer and Second Army Congratulated.

LONDON, June 12. Reuter's correspondent at Headquarters wires, that Sir Douglas Haig has addressed the second army as follows:—Complete success of the attack of the second army under General Sir Herbert Plumer is an event foreshadowing final victory of Allied cause. The position assailed was one of very great natural strength on the defences of which the enemy had laboured incessantly for nearly three years. Its possession overlooking the whole of Ypres Salient was of greatest strategical value to the enemy. Excellent observation he had from this position added enormously to the difficulties of our preparations for the attack and ensured to him ample warning of our intention. He therefore was fully prepared for our assault and brought reinforcements of men and guns to meet it. He had a further advantage of experience gained from his many previous defeats in battles such as Somme, Acre Arras and Vimy ridge and on the lessons to be drawn from these he had issued carefully thoughtout instructions. In spite of all these advantages the enemy was completely defeated within a space of a few hours and all our objectives were gained with undoubtedly very severe loss to Germans. Our casualties were for a battle of such magnitude most gratifyingly light. Full effect of this victory cannot yet be estimated but that it will be very great is certain. Following the successes already gained it affords final and conclusive proof that neither strength of position nor knowledge of and timely preparation to the impending assault can save the enemy from complete defeat and that brave and tenacious as German troops are it is only a question of how much longer they can endure repetition of such blows. Our victory was due to causes which always have given and will give success namely utmost skill valour and determination in execution of attack following upon greatest forethought and thoroughness in preparation.

I desire to place on record here my deep appreciation of splendid work done above and below ground also in all aims services and departments and by commanders and staff by whom under Plumer's orders all means at our disposal were combined both in preparation and execution with skill devotion and bravery beyond all praise. Great success gained has brought us a long step nearer final victories end of war and the Empire may be justly proud of troops who have added such fresh lustre to its arms.

INDIAN TELEGRAMS.

From our own Correspondents.

(By Wire.)

SIMLA

Post Office Cash Certificates.

SIMLA, June 12. In clause 33 of the Government of India Finance Department notification No 380 F. dated the 1st March 1917, regarding the Indian War Loan, provision was made for the issue of Post Office 5 year Cash Certificates in the denominations of Rs. 10, Rs. 25, and Rs. 100. Experience has shown that these Cash Certificates are appealing to investors of considerably larger sums and to meet this demand it has been decided to issue Certificates of the denomination of Rs. 500. These certificates will be available at the more important head and sub-Post Office where a demand arises for them.

CALCUTTA

THE INDIAN WAR LOAN.

CALCUTTA, June 12. Applications for the War Loan now amount to Rs. 20,95,77,900 exclusive of Rs. 1,35,05,675 subscribed through the Post Office section of the loan up to the 6th June and Rs. 1,81,12,447 invested in Post Office Cash Certificates up to the 23rd May.

Details are as under:—

	Rs.
Bengal	9,08,83,600
Bombay	8,88,96,900
United Provinces	2,69,19,000
Punjab	2,06,81,400
MADRAS	1,70,97,600
Burma	1,53,26,100
Central Provinces	62,92,700
Behar and Orissa	37,50,300
Assam	7,90,900
H. H. the Nizam of Hyderabad	75,00,000
H. H. the Maharaja of Gwalior	64,21,000
Mysore State	49,15,900
H. H. the Nawab of Bhopalpur	40,00,000
H. H. the Gaekwar of Baroda	31,57,800
Minor Administrations	1,29,41,800

Champaran and European Association.

(Delayed in Transmission)

CALCUTTA, June 12. The recent visit of Mr. Gandhi to Champaran District and matters that have arisen in consequence of his presence and the general situation created in planting districts in Behar had engaged the serious attention of the Council of European Association. The Secretary in the course of a letter to the Government of Behar and Orissa on the subject writes:—My Council observe with great satisfaction the decision of your Government to appoint a Committee to enquire and investigate into the relations between landlords and tenants in the province of Behar and Orissa. My Council are of opinion that the terms of reference should be as wide as possible so as to comprise not merely the questions which have resulted in the appointment of the committee, but any which have actually proved a source of trouble in the past or may do hereafter. It is extremely important that, so far as can possibly be, now effected all grievances real and imaginary should be finally enquired into and removed. I am also directed to urge that the enquiry should be held in public and not in camera. Proceedings of this nature in camera invariably afford ground for the criticism that there is something to be concealed from the public, or that some person is being shielded. In the matter of this kind the Council consider that the public should be permitted to form its own opinion. My Council desire to impress upon your Government that Mr. Gandhi having completed his self appointed task of investigating the relations between landlords and their tenants in the Champaran district and having submitted his report to you in his letter of the 13th May, there is no further necessity for his presence in that district. Your Government are doubtless aware of the grave anxiety existing among the planting community that serious trouble may arise at any moment and also that the opinion is generally held by the same community that the continued presence of Mr. Gandhi and his entourage in Champaran is likely to precipitate serious trouble in various directions. My Council would therefore urge upon your Government as strongly as possible that Mr. Gandhi and his entourage be required by the Government to remove themselves from the Champaran district except and in so far as Mr. Gandhi's presence may be desired by the proposed committee.

Case Against "A. B. Patrika".

CALCUTTA, June 12. The hearing of the rule on the directors, manager and printer of the "Amrita Bazar Patrika" to show cause why they should not be committed for contempt of Court was resumed to-day at the High Court before a Special Bench consisting of the Chief Justice and Justices Woodroffe, Mukherjee, Chitty and Fletcher. Mr. Norton conducted his argument on behalf of the printer after which Mr. Chakravarti addressed the Court on behalf of one director and secretary of the "Amrita Bazar Patrika" Company. His submission was that in a criminal contempt where the object of the process was to punish a man the gravamen of the charge was that the publication interfered with or was likely to interfere with the determination of justice. In this case it did not interfere with the administration of justice and the remedy lay not in summary process but by the application of section of the Code. He said that a civil action might be commenced, but they could not be punished. The real offender was the writer of the

articles who was not before the Court. Mr. C. R. Das who represented the manager said that this was a criminal proceeding and it required clear evidence to prove the charge. Counsel had not concluded when the Court rose.

Death in a Police Court.

CALCUTTA, June 12. Yesterday evening the coroner held an inquest on the body of Debendra Lal Kanjilal, son of a Vakil of the High Court, who was found dead in the Police lock-up hanging from one end of his cloth. Considerable local interest had been created over this case, as it was suspected that the deceased came by his death by foul means while detained in the lock-up. The Police surgeon deposed that the death was due to asphyxia from suicidal hanging. The jury returned a verdict of suicide.

Assault on an Engineer.

Accused Sentenced.

CALCUTTA, June 12. The Deputy Commissioner of Tezpur yesterday convicted eight coolies of the Majalighar tea garden of rioting and assaulting Mr. Bretta, Engineer of the same garden. Each of the accused was sentenced to six months' rigorous imprisonment.

BEHAR

Categorical Instructions to the Committee.

RANCHI, June 12. The duty of the Committee appointed by the Local Government to enquire into the relations between the landlords and ryots in Bihar will be:—
1. To enquire into the relations between the landlord and tenant in the Champaran District, including all disputes arising out of the manufacture and cultivation of indigo.
2. To examine the evidence on these subjects already available, supplementing it by such further enquiry, local and otherwise, as they may consider desirable, and
3. To report their conclusions to the Government, stating the measures they recommend in order to remove any abuses or grievances which they may find to exist.

BURMA

Rangoon in Darkness.

Failure of Electric Light.

RANGOON, June 12. Last night at 9-20 the whole town was left in darkness for about one hour by the failure of the electric light owing to the break-down in the power station of the Rangoon Electric Lighting and Supply Company. The incident was caused by a rat running across the high tension switch connection causing the fusing of the wires and the burning out of the switch board. No damage was done to the machines in the power station, but the damage caused by the fusing and burning was considerable.

UNCORRECTED

Failing to Register in Army.

BOMBAY, June 13. On Tuesday at the Esplanade Police Court before Rao Bahadur Sataivad, Superintendent Sullivan in charge of the Registration Department charged Mr. F. Klein with failing to register his name in contravention of the Registration Ordinance. The case for the prosecution was that the accused was a European British subject ordinary resident in Bombay but had not yet registered himself at all from the 1st January to 1st March, he was uninterruptedly resident in Bombay. The accused pleaded guilty and admitted that he was a British subject and European. He was the Second Officer of a ship now out of employ. He thought as he was a seaman and Norwegian though a British subject being born in South Africa, he was not required to register. Superintendent Sullivan in charge of the case asked for an exemplary punishment. The Magistrate said that he was convinced that the man shirked registration and sentenced the accused to pay a fine of Rs. 200.

BOMBAY, June 11. The following circular has been just issued by the Government of Bombay Educational Department:—
Circular No. 1405, Dated the 7th June 1917.

It has recently come to the notice of the Government that students from schools and colleges have latterly been attending political meetings in large numbers. Such attendance is contrary to the rules regarding participation of students in public meetings laid down by the Government in connection with maintenance of discipline in schools and colleges. It is the desire of the Government that these rules should be strictly observed at the present time by the pupils of all educational institutions whether Government aided or unaided, but recognised. The Director of Public Instruction should accordingly be requested to invite acceptance of all heads of educational institutions to the following documents containing rules referred to which are reprinted as an accompaniment to this circular. (1) Government Resolution No 2395, dated the 30th September, 1908. (2) Circular to masters of primary schools in mofussil printed as an accompaniment to the Government Resolution No. 2396 dated the 30th September 1908 (3) Government Notification No. 1570-A dated the 4th August 1909 publishing general rules of discipline for Government schools.

2. The Government particularly desire that school and College students should not be permitted to attend meetings which are organized by Home Rule League or at which Home Rule is to be advocated. Proved instances of breach of the rules or connivance at their breach by heads or managers of educational institutions will be taken serious notice of by the Government.

The Government have resolved to open a new engineering school for the training of lower subordinates and with to attract a large number of students from the Telugu districts and that the school be located at Vizagapatnam. Mr. N. C. Kidavu is appointed Assistant Director of Agriculture and posted to Tellicherry. Mr. R. R. L. Lushington is granted combined leave for six months from 1st July.

మా. కే. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారి ప్రసంగము.

హోమములు విధానమును నిర్దేశించుటతో మాత్రమే పెంట్లంకు ప్రభువుగారు తృప్తిపొందినచో ఉద్యమము పట్టన నాయకులపట్లను కఠినదృష్టి యవలంబించబడునని వారు స్పష్టముగ నూచించియుండెను. మనముగూడ వారి యుపన్యాసమును కఠినముగ నిరసించుటతోడనే తృప్తిపొంది యుండుము. ఇది అట్టిదిగాదు. ఇంతకాలము జరిగిన పిచ్చుట హోమములు యుద్ధమును ప్రతిభారతీయుని రక్తనాళము లందును జీర్ణించి నపిచ్చుట, ఏ దొంగతనమువారికి స్వపరిపాలనమే ఆహారమును బలమునై యున్నచో అట్టి దొంగతనమువారు ఈ వాంఛితములనగ్ధదాయకము లని కనుగొనిరి. హోమములు సాధ్యరాజ కీయములలో చేరువదిగాదు గాన ప్రజలు దాని నాపింపరాదు. విజృంభణంపరాదు. దాని వివరములను బోధింపరాదు. నాయకులట్లు చేసిన వారు బాధితులును అవమానితులు నగుదురని వారు ప్రకటించుట కించుకైన సందియము నొందలేదు. నిష్పంధానాసములను ఇతర కఠినశిక్షలను విధించుట కిది వరకే యుత్తరువు లీయబడిన వను వదంతులు ప్రచురించినవి. ఇట్టిస్థితిని అనిరోధముగ కలుగనీయరాదు. భారతీయులనుగ మనలో రాజకీయభావ ముదయుండుట స్వాధ్యము నకు భంగకరమని ప్రభుత్వమువారు తలంచుచున్నారు. నిరంతరమును అధినివేశనములకు కూలీలను పంపుటను విదేశముల యందలి పారిశ్రామిక యంత్రకాలల కపర్యపదార్థముల నంద చేయుటకును కొరగాని విదేశీయులు పెద్ద ముద్యోగములనుబడ యుటకును వారిలో మిడిమిడి జ్ఞానముగలవారుగూడ నధికార సంపన్ను లగుటకును ప్రపంచాంతము వరకును కల నష్టసంపద నువిదేశములవారు వై కొని పోవుచుండుటకును మాత్రమే హిందూదేశమునయుక్తముగ సంవేశించునట్లు చూచుట భారతీయులనుగ మనకు విధియై యున్నది. ఇట్టిసంకల్పముతో మనలను నియమబద్ధులు నొనరించుటయు పాలించుటయు మనకు విద్య నేర్చుటయు పక్షులను విధించుటయు జరుగగూడదు. కార్యనిర్వాహ కాధికార వర్గము కాఖాసమన్వితముగ నియోజిత సభ్యాధిక సంఖ్యాసమన్వితముగ కాననసభాధికారమునకు బద్ధులగుటయే ఇందులకు ప్రతిక్రియయని పలువురు రాజనీతిజ్ఞులు నూచించిరి. ప్రస్తుతమున్న శాసనసభలు నిరుపయోగములు. హిందూదేశమున శాసనసభల పరిపాలనము కలదను భ్రమను నాగరకతగల దేశములవారికి కలిగించుటకు తప్ప మరియెందులకు నివి యుపయుక్తములు కావు. ఈసభలు లేకుండిన కొంత లాభముగలదు. అపుడు నిరంతరభాధికారములే బాధ్యత యధికమగును గాననే స్వరాజ్య వత్సరవరమని దేశీయ మహాత్ముడియ మహాసభలవారును నియోజిత సామ్రాజ్య శాసన సభ్యులును గూడ నే కాభిప్రాయమై స్థిరపరచిరి.

ఎట్టి చిహ్నములు కలిగినను మేమా పరిష్కారమునే ఆనన రింతుము. యత్నమును ప్రయోసయము లేకుండ అట్టి యుత్త మాశయ మెట్లుల సిద్ధింపగలదు. ఇది ధర్మమార్గమనియు ఆన శ్రేయోనియుమాత్ర గల దృఢ విశ్వాసమునలన మేము బెదిరింపు లను ఇదమలను సరికుచేయుము. సర్వజనప్రాజ్ఞులును విషయ గ్రహణ సుధర్మము నగు చో. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు కే. పి. వి. ఇ. గారు నిశ్చయముగను స్పష్టముగను నుడివిన చందమున హోమములు మాయాశయము, అందుల కవలంబించి డిన ప్రక్రియ న్యాయసమృత్తము నిర్దుష్టము అని నేను విశ్వసిం చుచున్నాను. నే నా విశ్వాసము ను వదల వాడనుగాను. అట్లు నడలవలంబుటలనను అట్టి విశ్వాసము నాకు కలదని నుడువుటలనను నేను భిక్షువుడ నగుదునేని యను అట్టి విశ్వాసము కలిగియుండుటయును ఇంతకంటె మంచిదేశ కలుగునని యానించుటయు నాకుగల నమ్మకము ను ఆశయము ఇతరులకు తెలుపుటయును అపరాధమని యా జ్ఞాపించు లేని అట్టి యాజ్ఞను తిరస్కరించుచుండుట నేను భిక్షువుడ నగు నేనియును అట్టి శిక్షల ననుభవించుటకును నేను సంసిద్ధుడను. కనకశిక్ష అన్ని కాలములందు జాతీయ భావోద్బోధకములుగ నుండెను. ప్రస్తుతకాల మున మనకు యత్నోద్బోధము లలగడవచ్చు నీక నెపుడల వడగలవు. ఒకప్పుడు శ్రేష్ఠతయమును సంపన్నమునగ నుండిన భరతిఖండము నుద్ధరింపవలెనను యుద్ధాభావ సంజనిత సామక్రొశముతో భరతదేశమునకువచ్చి ధార్మికత్వదోషమునకు గాను బాధితులగుటకు సంసిద్ధులైన ఆదేశ బాంధవోత్తర యగు ఆనిబిసెంటుగారి మహాత్ముత దీక్ష మా కా దగ్గర కుము ప్రోత్సాహకము నై ఈ యుద్ధమమున మేము లీయమై ఈ సూచనోదమున

సమకాలికాభిప్రాయములు.

నెల్లూరు కల్లోలము.

అయినద ఆంధ్రమహాసభవారు, కానన్న యాంధ్ర రాష్ట్రమునకు రాజధాని నగరము నన్ను ప్రతిపాదుట సమంజ సమని మోచింపఁబఱచుట వింతయగుచున్నది. కాంగల రాష్ట్రమునకే నగరము రాజధాని నగరమైన బాగుండునో, యావిషయమును గురించి మోచించి, తీర్మానించుట కొక కార్యాలోచన సభనుగూడ, నిర్బంధం బ్రయత్నములు జరుగుట మఱింత వింతయగుచున్నది. ఈచర్చలం జరుపుచున్నపుడు “చేలో ప్రతి చేలో నుండగ, మీకు మూడవమామలు, మాకు ఆముమూరలు” అను సామెత మాకు జ్ఞప్తికి వచ్చుచున్నది. చన్నపురి మండలము ఆంధ్రదేశమునకే జేరుట యెట్లు? చన్నపురి జనసంఖ్య సుమారు మలతల స్థితి; చన్నపురి జిల్లా యధికార వ్యాప్తికిలో నయున్న యితర గ్రామముల జనసంఖ్య, ఇంకొక రీతిలో లుండునని భావించెము. ఇందు ఆంధ్రులు ఎందఱుండు? కొన్ని పేలు; తక్కిన లక్షలకొలదిగనున్న అరవలు మున్నగువారు, ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రమున కంగీకరించుట యెట్లు? చన్నపురి ఆంధ్రదేశమునకే గలపల బూతు “కొఱ వితో, దలగోకు కొనిన ట్లుండు” నని చెప్పవచ్చును. ఆంధ్రులకి చన్నపురిమీద, ఇంతవత్సర పుట్టుటకు గారణమేమియో యూహింపఁ జాలకున్నారము. చన్ననగరము ఆంధ్ర మండలముల కన్నిటికి కేంద్రస్థానమయి యున్నదియో? చన్నపురి సెంట్రల్ స్టేషను, జనరల్ ఆసుపత్రి, హైకోర్టు మొదలగు కట్టడములవంటి కట్టడములను క్రొత్తరాజధాని నగరమునకే గట్టింపించుట ధనవ్రతు ప్రయాసలకు గారణమగుననియో? ఆంధ్రులు చన్నపురిమీదఁ గన్ను మేయుటకుగల ముఖ్యకారణము లేనియో యూహింపఁ జాలకున్నారము. చన్నపురిని ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకే జేర్చబూతు, ఆంధ్రోద్ధయమునకే భంగము కలుగవచ్చునని సంశయించుచున్నారు. దొంగతనమువారు ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమునకు సమ్మతించిన తరువాత, ఈవిషయమయి యాలోచింపవచ్చునని నూచించెదము.

ఆంధ్రమహాసభ ఈసారి యొకనూతన మార్గముఁ ద్రొక్కినది. కలియుగభీముఁడని ప్రసిద్ధిపడవిన కోడిరామ మూర్తివాచుఁడు గారికి “ఆంధ్రవీరకంకిరవ” యను బిరుదును ననుగ్రహించినది. ఒకబంగారు పతకముకూడ, నాయకుగారి కొనగబడునట. “హైందవవీర కంకిరవ” బిరుదును, కాంగ్రెస్ మహాసభవారిచే ననుగ్రహింపబడుటకూడ యుచితము.

(ఆంధ్రప్రకాశక)

హిందూదేశ యుద్ధముగము.

లక్నో, జూన్ 11:— యుద్ధమున సహాయము నిచ్చుట దినమున నొక బహిరంగసభ చేయబడినది. ఆసమయ మన రూ. 1,63,000 ల ఋణము నిచ్చుటకు మాటయొనగ బడెను. సభాధ్యక్షులగు నవాబు జలక్వాదరు జంగు గారు రూ. 70,000ల సొనగిరి. నియమితకాలము పూర్తియగునరకి లక్షల పురవాసులు 25 లక్షలరూపాయల ఋణముసొనగ గలరని నమ్ముచుచున్నది.

రంగూను, జూన్ 11:— జూన్ 8 తేదీనరకి రంగూను పోర్టు కమిషనరులు రూ. 2,00,40,000లకు హిందూదేశ ఋణ ముగా నొనగిరి వైట్లీ ప్రోవిడెంటు ఫండుతరఫున నిచ్చినసా మ్మిందు చేర్చలేదు.

దేశరక్షకు బలము

పూనా, జూన్ 11:— ప్రెసిడెంటు వాల్మీకిగారితో మేజరు జనరలు వైట్లీగారు నేటిదినమున పూనా వైట్లీ విశేషము జూచి క్రొత్త వైస్రూను పనిచేయు చుండుటను కూడ గాంచెను. వైస్రూను, క్షేత్రవాచకులను గూడ పొగుగ పని చేసిరిని వారుచెప్పిరి.

పాఠ్యానన భ్రింపింపగలదు. వీర్వానుధన విజ్ఞానములు గలిగిన ట్టియు దేశ నేవనొనరించి వాధక్యమున విశ్రాంతిని గొనుచు సుఖజీవన మొనరించుచు నెట్టి కష్టములను గూడ వైరింపజాలని పరిపక్వదేశయందున్న సర్వ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు వంటి భారతవృద్ధులు గూడ నిట్టి సాహసిక ప్రకట నమునకు వెనుదీయవలెను నేను వారిమాధ్యము ననుసరించుట కెట్టి యధ్యంతరమును లేదు. వాకు గల స్వల్పమగు పలుకుబడిని సంపదను మాతృదేశాభివృద్ధికి ప్రధాన కార్యమునకు సమర్పించితిని.

ఆంధ్రదేశ సంఘసంగ్రహ సభ

తీర్మానములు

(1) త్రాగుబోతు తనమును దేశమున తగ్గించుటకు సారాయి కల్లు మున్నగు వివాదస్తువుల దుకాణము లుండు స్థానముల విషయమున, అమ్మువేళలకు గూర్చియు కట్టుదిట్టము చేయుట వలెను.

(2) కలెక్టరువులను ప్రస్తుతదుస్థితియందే బాగుచేచి, గౌరవ వంతమును దేశోపయోగమునకు జీవనములను వారికే వ్వలుప వలెను. వారి సుసాధ్యాయులుగ వైనను, వైద్యులుగవైనను వైద్యకాలయం దుపనా రికలుగా వైన శిష్యులుప వలెను.

(3) పూనాలోని వితంతు శిశువలయునునందొక స్థాపనమును ఆంధ్రదేశము తన ప్రదేశమునకే స్వీకరించుట.

(4) (క) బాలరతును బాడకలమును ప్రాపంచిక జ్ఞానము బాగుగాగలిగి శరీరబలము బాగుగ నున్నవలెను వివాహములు చేయుటచే వారిపురోవృద్ధికి, దేశాభివృద్ధికి భంగములుగలుగును. కాన వివాహము వివాహములందు కొన్ని మార్పులు చేయవలెను.

(చ) బాడకలకు కజస్వలా త్యాగ్యమును బాలరతు 21 ఏండ్లకు ముందు క న్యాసనిష్ఠయు చేసియుక్తమము (16,21) వచ్చినవెనుక వివాహములు చేయవలెను.

(ట) ఇందుకు భిన్నముగ వర్తించువానిని పాతకాలలో చేర్చుకొనదగిన పాతకాలాధికారములను ప్రార్థింపవలెను.

(థ) 20 సంఘములు మొరినస్త్రీలు, 45 సంఘములు మొరినపురుషులును మరల వివాహమాడగూడదు.

(ఢ) వివాహమాడు నభావములకు విశేషముగ వయో వ్యత్యాస ముండజనదు.

4. వితంతువులను వివాహమాడువారికిని రజస్వలా వివాహము చేసికొనువారికిని, విదేశయాత్ర సలిపినవారికిని, సంఘమున సహపంత్రిభోజన వివాహాని విషయములందు ఆటంకముల నిర్బంధము లుండగూడదు.

5. నిన్ను జాతుధర్మము చేయుట విద్యారంకుల విధి సర్కారు వారట్టివారికి సాధారణవిద్యయేగా వ్యవసాయము నేత మున్నగు విద్యలను గూడ గణప ప్రతిగ్రామములో నేర్పరుపవలెను.

6. సంఘసంగ్రహమున ప్రజలందు వ్యాపింపచేయుటకు ఆంధ్రదేశమందొక స్థిరసంఘము నేర్పాటు చేయవలెను.

స్త్రీలు డాంబికము లేకయే చేయుచు.

“లండను వైయు” పత్రికయొక్క విశేషముడిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

ఉద్యోగలాంఛనముల పరిచిన స్త్రీలు ఎల్లెడలను కానవచ్చుచున్నారు. పురుషులు చేయు కార్యములను వీరు చేయ నుద్యమించుచు, డాంబికమిగుమంతమైనను లేక, స్త్రీలు పోలీసు ఉద్యోగధర్మమును తృప్తికరముగ నిర్వహించుచున్నారు.

పోలీసు ఉద్యోగములు చేయదలచుకొనిన స్త్రీలు దృఢశక్తిరలుగను, విద్యావతులుగను, బుద్ధిమాత్ముల గలవారు గను నుండవలెను. వీరికి తగిన వ్యాయామశిక్ష నిచ్చి క్రిమి నలు లాను నేర్పరు. తరువాత వీరికి పోలీసు ఉద్యోగిని చేయవలసిన పనులను గూర్చి యుపన్యాసముల సెనంగుదురు.

పోలీసు ఉద్యోగిని లనేక కార్యములను చేయుటకు వీలుకలదు. శిరోబల మీ యుద్యోగమున ముఖ్యమేగాని, బుద్ధి మాత్ముల, నైతికబలమును ఇంతకంటెను ముఖ్యము. ఈ గుణములు స్త్రీలయంద సాధారణముగ నున్నవి. మరియు పిల్లలక్షణము నగముట స్త్రీలకు వాగుగ తెలియును. వీర వాగల యింటికిబోయి వాగల స్థితిగతుల నగయుటకు స్త్రీలే తగినవారు. ఇకను పోలీసుకొర్టులను చూచి కొర్టులో పిల్లలు భయపడి తగినసాక్ష్యము నీయగల వున్నారు. కాని పోలీసు ఉద్యోగినులు పిల్లలను తగుతీసి బుద్ధిచేచి, వారివద్దనుండి నిజముగ తియగలరు.

రాత్రులయందు నీడలలో వీరుగ స్థితిగతులనుగూడ వీరు చేయుపని మిగుల గణనీయము. స్వాభువ్యముచేతనో, దుర్మార్గుల ప్రోత్సావముచేతనో నీతిమార్గమును తప్పి నడచువారిని కనుగొని రక్షించుటకీ పోలీసు ఉద్యోగిరలు మిగుల నుపక రించుచున్నారు. ఇట్టి విషయములలో నడుచుచున్న “నే నిక్కడనున్నానని” పోలీసు ఉద్యోగిని కేక చేయును. అందుచే నిట్టి దురాచారులు మిగుల స్వస్థుడయిన్నారు. ఈవార నీసె వీరిదగ్గరకు వచ్చిపక్షము దుర్మార్గులములను చేయుట కనకాశము కలుగదు. అప్పుడు వీరు పశ్చాత్తాపమునకు వచ్చి సుఖము నలవచుకొనుటకు వీలు కలుగదున్నది. ఈ విధముననే స్త్రీ పోలీసువారు త్రాగుబోతులను కూడ బాగు చేయుచున్నారు.

ఇందియా దేశపు యుద్ధబుణము

ది 15-6-1917 నమింపుచున్నది
త్వరపడుడు!

(ఇందునగురించిన వివరము 6-6-'17 వ తేదివరకును యీ పత్రికయందు
ప్రకటింపబడినది)

I. 1920-1947 సం॥ యుద్ధబుణము

II. 1920 సం॥ యుద్ధపత్రములు

1922 సం॥ యుద్ధపత్రములు

III. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్క-పు
సర్టిఫికేట్లు

ఈ యుద్ధబుణమునకిచ్చు సొమ్మునకు ఇండియా గవర్నమెంటువారే
హామీగనుందురు

ఇంత నిర్భయముగ సొమ్మునెట్లుబడినవిషయము ముఖ్యమంత్రిగారికియుండదు

జూన్ నెల 15 తేదీ కావలవచ్చెడి దరఖాస్తు
లంగీకరించబడవు

ఆలస్యమయిన పస్తాయిండుదురు

త్వరపడుడు!

త్వరపడుడు!

దరఖాస్తులు నమూనాలు, అకౌంటెంటు జెనరలువద్దకాని, ఏ బ్యాంకువద్దనో,

ప్రోకరువద్దనో, జిల్లాకలెక్టరువద్దనోకాని దొరకును.

జె. బి. బ్రన్యేట్,

ఇండియా గవర్నమెంటు సెక్రటరీ.

మీ బా యీ ల రు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామ్రాజిజం"ను యువయోగింకవలయును. దాని ని పయోగించిన బాయిలరు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక మెల్లప్పుడు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; అవసరమున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామ్రాజిజం యువయోగి చినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండ ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యోజనలకే వ్రాయవలయును

గౌరవముగల రము 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్టె నెం 55కి రు

389

మదరాసు

(నే కామ్రాజిజం గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

శాకభక్షణము

భారతఖండవాసుల మన మన మార్గముల వంశజులము; "అహింసా సామోధర్మ" అను నీతి నెరిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినా ముగా పోషణార్థము మేమేర్పరించి పంపుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయుడు.

219 వైద్యశాస్త్ర మహిశంకర్ గోవిందజీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ బొంబాయి 155, బ్రాడ్వే మదరాసు.

శా ర దాం బ

ఇది శ్రీభగవద్గీతాని యను నాటకము సంఘమురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు కాపబడినది. అందరు జదివి తీరవలయును. ఖల 0-4-0 పోస్టేజి పేజు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కాశ్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

భాగ్యవీధితులకు వరము: బొంబాయి సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

ఇది భారతీయ రక్షణశలన జనించువాడ్యములకు కీర్తిమణులంటి నుండు. మరుపులను, మచ్చలను గండమాలును తుల్యము, ప్రాంతిభేదములను అన్ని విధములకును గలగు చర్మకోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్షణశుక్ర కారిణి

(23)

ఇది భారతీయ రక్షణశలన జనించువాడ్యములకు కీర్తిమణులంటి నుండు. మరుపులను, మచ్చలను గండమాలును తుల్యము, ప్రాంతిభేదములను అన్ని విధములకును గలగు చర్మకోగములను పోగొట్టును.

ప్రాప్తికరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144 No. 2. BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

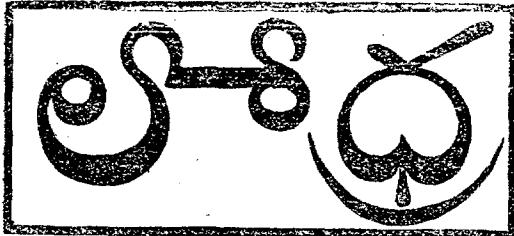
ఇది శ్రీమూర్త కట్టమంది రామలింగారెడ్డి గారికే కాపబడినది. ఖల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

వికభాషాలిపి ప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము.

ఖల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

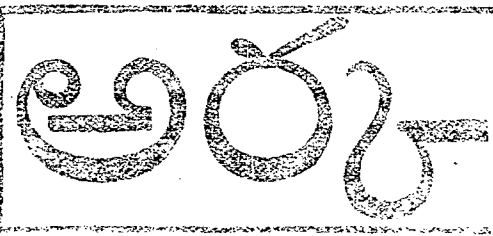
గర్భాశయ గోగనివారణి:— శ్రీలక్ష్మి గలుగు ఋతుమాల బహిష్టి కావండుట, అకాలబహిష్టి, మైల బాధి గాను, తక్కువ గామపౌతు, మనుమరోగము, సంతాపహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, మాతికావాతము, కీళ్లనొప్పలు, అరికాళ్లు, ఆరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మ వ్యాధులను తునుచును.

వెద్దబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

రక్తమృత్తి ప్రాప్తకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ కము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పలు, సోమరితనము, మేహ ప్రణములు, సుఖసంకటములు, విస్మయము, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని సుఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0
కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద బౌద్ధశాల,
166 9, బందరువీధి, మద్రాసు.
(శాంతి: సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు).

సీతారామాంజనేయ సంవాదము. టీకాతాత్పర్య విశేషార్థ ఇతిహాస సహితము.

తెనుగున ఇది యొక్కటియే వేదాంత గ్రంథ మని వాడుక. దీనికి సరియైన టీకాతాత్పర్యము లను బ్రహ్మశ్రీ చింతామణివర్మల నారాయణ శాస్త్రిలవారిచేతను శ్రీమార్క తల్లి దేవరాజ సుధీ గారిచేతను వ్రాయించి చక్కని అక్షరములతో మేలైన కాగితములపై మా ఆనందముద్రాలయ మున అచ్చొచ్చించి ప్రకటించినారము. మేలయిన క్యాలికో బైండు చేయబడియున్నది. ఖల 2-8-0.

శ్రీ వెంకటాద్రిస్వామి కీర్తనలు. రాగతాళము లతో చేర్చబడియున్నవి. శ్రీ వెంకటాద్రి స్వాముల వారి చరిత్రముకూడ చేర్చబడియున్నది. కాలికోబైండు 0-8-0. తపాలా ఖర్చులు ప్రత్యేకం. అర్. వేంకటేశ్వర్ అనేడు కో, ఆనంద ముద్రాలయము, మద్రాసు (285)

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోపధములు.

	రు.ప.
దంతమార్గము పండ్లతోముటకు	... 0-2
జీర్ణసాయనము మృతలు ఆజీర్ణమునకు	... 1-4
దంతకులహరి పండ్లపోటుకు	... 0-8
వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	... 1-0
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి	... 0-12
మూలశంకు తైలము డబ్బి 1-కి	... 0-12
తేలుమందు తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	... 0-8
నేత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు	... 0-4
కలరామాత్రలు వాంతిశేధులకు	... 0-6
గజ్జికి తైలము గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-కి	... 0-8
వాముకర్పూరము సీసా 1-కి	... 0-6
తేలకు మందు సీసా 1-కి	... 0-4

	రు.ప.
తామర తైలము; తామర, తీటకు	... 0-4
వృష్ణుకు తైలము డబ్బి 1-కి	... 0-4
సురత్తిదావకము సీసా 1-కి	... 1-0
కఫహరి శీతగట్టు దగ్గులకు	... 1-4
కఫహరిమార్గము. దగ్గు, ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-కి	0-8
వాయువుపోటుకు మందు	... 1-0
సుందరితైలము, ముఖకాంతికి	... 0-8
పగుళ్లకు తైలము శీతపగుళ్లకు	... 0-6
కర్ణకులహరి చెవిపోటుకు	... 0-6
జులబి మాత్రలు మలబద్ధమునకు	... 0-8
జంతువాతహరి ఎముడికలకు	... 0-8
కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	... 1-0

	రు.ప.
మోహిని తైలము వెండ్రుకలు మెరుగుటకు	... 0-12
రోమహరి వెండ్రుకలు ఊడుటకు	... 0-8
ఉబ్బసములకు మందు సీసా 1-కి	... 1-0
కస్తూరిమాత్రలు వెద్దగి, మంచిని 50-కి	... 0-10
సుఖభోగి మాత్రలు	... 1-0
సుఖభోగి తైలము పుండ్లకు	... 1-0
విశేషములకు మాత్రలు డబ్బి 1-కి	... 0-8
గ్రహణి మాత్రలు డబ్బి 1-కి	... 0-8
శిరోవేదన మాత్రలు తలనొప్పలకు	... 0-12
కాలినపుండ్లకు నూనె సీసా 1-కి	... 0-8
శేగకు ద్రావకము సీసా 1-కి	... 1-0
తాంబూలమాత్రలు, సువాసన గానుండును 50-కి	0-8

పోస్టు ఖర్చులు వేలు.

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అండు బొంబాయి.